

Sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie

Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako správny orgán podľa § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. k) a § 54 ods. 2 písm. k) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na základe výsledkov procesu posudzovania vykonaného podľa ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva podľa § 37 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO

Číslo: 4336/2021-1.7/fr
71443/2021

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. Názov

Kalos, s. r. o.

2. Identifikačné číslo

36 392 966

3. Sídlo

Dvořákovo nábrežie 10, 811 02 Bratislava

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. Názov

Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 2 a Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 3

2. Účel

Účelom navrhovanej činnosti je výstavba dvoch polyfunkčných súborov (komplexov) stavieb Klingerka 2 a Klingerka 3 - pozemných stavieb zameraných na kombináciu v rámci funkcie bývania, administratívy, občianskej vybavenosti a hotelového ubytovania s príslušnou technickou vybavenosťou s potrebným počtom parkovacích miest.

3. Užívateľ

Užívateľom navrhovanej činnosti bude investor – spoločnosť Kalos, s. r. o., ale hlavne budúci vlastníci, nájomníci a návštevníci jednotlivých priestorov polyfunkčných súborov (komplexov).

4. Umiestnenie

Kraj: Bratislavský
Okres: Bratislava I., II.
Obec: Bratislava
Katastrálne územie: Bratislava, Nivy

Parcelné čísla:

Objekty v Polyfunkčnom súbore stavieb Klingerka 2 - sú umiestnené na parcelách: k. ú. Nivy, obec Bratislava – Ružinov - reg. C KN: 9254/5, 9254/7, 9254/8, 9254/15, 9254/16, 9254/17, 9255/1, 9255/2, 9255/3, 21797, 21798, 21801, k. ú. Staré Mesto, obec Bratislava – Staré Mesto - reg. C KN: 21836/2, 21836/12, 21836/14 - reg. E KN: 21836/2 (súčasťou parcely C KN č. 21836/14, ktorá nemá založený LV)

Objekty v Polyfunkčnom súbore stavieb Klingerka 3 - sú umiestnené na parcelách: k. ú. Nivy, obec Bratislava – Ružinov - reg. C KN: 9186/45, 9253/1, 9253/2, 9253/3, 9253/4, 9253/5, 9254/1, 9254/2, 9254/3, 9254/4, 9254/6, 9254/9, 9254/10, 9254/15, 9254/17, 9254/18, 9254/19, 9254/22, 21796/1, 21797, 21801 k. ú. Staré Mesto, obec Bratislava – Staré Mesto - reg. C KN: 21836/12, 21836/14 - reg. E KN: 21836/2 (súčasťou parcely C KN č. 21836/14, ktorá nemá založený LV)

Navrhovaná činnosť bude umiestnená v Bratislavskom kraji, na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, v okresoch Bratislava I a Bratislava II, v mestských častiach Bratislava – Ružinov, v katastrálnom území Nivy a mestskej časti Bratislava – Staré Mesto.

V súčasnosti je riešené územie prevažne nezastavané, nachádza sa na mieste bývalej chemickej továrne Gumon, ktorej objekty boli na významnej ploche pozemku odstránené (na pozemku sa momentálne nachádzajú pozostatky základov a suterénov pôvodných stavieb, ktoré budú počas prípravy územia a výkopových prác asanované). Územie je situované z časti v blízkosti iných rozvojových území a z časti v blízkosti pôvodných obytných štruktúr bývalých priemyselných areálov známych pod názvom Klingerova kolónia. Tieto štruktúry riešené územie zohľadňuje a nadväzuje na ne. Dotykové zóny sú - zóna Chalúpkova, Pribinova, zóna autobusovej stanice, bývalej Cvernovskej továrne a územia Mlynské nivy západ. Z urbanistického hľadiska je riešené územie postavené pred výzvom prepojenia kontrastného charakteru mestských štruktúr. Na jednej strane kompaktná štruktúra pokojnej rezidenčnej štvrte niekdajšej Klingerovej kolónie, na druhej strane aktuálny proces postupu novovznikajúceho mestského centra reprezentovaného soliternými výškovými stavbami.

5. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Predpokladaný termín začatia výstavby:	03/2023
Predpokladaný termín ukončenia výstavby:	09/2026
Predpokladaný termín skončenia prevádzky:	nie je určený

6. Stručný popis technického a technologického riešenia

Navrhovaná činnosť bola predkladaná v dvoch základných variantoch, odlišujúcich sa spôsobom zabezpečenia tepla.

Variantne je riešený spôsob zabezpečenia tepla:

Variant č. 1 – Výmenníková stanica - horúcovod

Variant č. 2 - Plynové kotolne

Variant č. 1 – Výmenníková stanica - horúcovod

Polyfunkčný súbor Klingerka 2 bude zásobovaný z centralizovaného horúcovodu CZT Bratislava - východ horúcovodnou prípojkou 2 x DN125 vedenej do OST2.1 pre stavebné objekty SO 202 - 204 a OST 2.2 pre stavebné objekty SO 205 – 207. Polyfunkčný súbor Klingerka 3 bude zásobovaný z centralizovaného horúcovodu CZT Bratislava - východ horúcovodnou prípojkou 2 x DN200 vedenej do OST 3.1 pre stavebné objekty SO 304-305 a OST3.2 pre stavebné objekty SO 306 – 307 a OST 3.3 pre SO 302.

Variant č. 2 – plynová kotolňa

Pre Polyfunkčný súbor Klingerka 2 budú ako zdroj tepla navrhnuté plynové kotolne a to plynová kotolňa pre stavebné objekty SO 202 - 204 situovaná na streche objektu SO 204 a plynová kotolňa pre stavebné objekty SO 205 - 207 situovaná na streche objektu SO 205. Pre Polyfunkčný súbor Klingerka 3 sú ako zdroje tepla navrhnuté plynové kotolne a to pre objekty SO 304 a SO 305 na streche objektu SO 304, plynová kotolňa pre objekty SO 306 a SO 307 umiestnená na streche objektu SO 306 a samostatná plynová kotolňa pre objekt SO 302 umiestnená na streche objektu.

Architektonicko – dispozičné a stavebno - technické riešenie objektov

Hlavné architektonické princípy celého **Polyfunkčného súboru stavieb Klingerka 2** sú založené na zámere vytvorenia výrazovo príbuzného komplexu objektov. V rámci navrhovanej

činnosti je riešených viacero objektov s rôznym funkčným využitím a rôznym objemom hmôt. Jedným z aplikovaných princípov bude použitie prevažne neutrálnych materiálov a farieb polyfunkčných objektov v kombinácii aj s použitím väčších zasklených plôch. Architektonické stvárnenie fasád súvisí s hmotovým riešením projektu. Objekty SO 202, SO 203 a SO 204 s funkciou bývania budú lemovať Košickú ulicu a budú výškovo členené od 16 a 19 nadzemného podlažia (SO 202 a SO 204) po 8 nadzemné podlažie – SO 203. Zo strany Košickej ulice nadväzuje riešenie objektov na súčasnú zástavbu severnej časti pôvodnej Košickej ulice. Fasády objektu SO 203 zo strany Košickej ulice budú stvárnené príbuzným dizajnom, ktorý sceluje architektúru celého súboru. Fasády budú riešené ako montované prevetrávané fasády. Fasáda objektu SO 202 umiestneného na nároží Košickej ulice a ulice Mlynské Nivy bude navrhnutá s vertikálnym a horizontálnym členením kombinácie obkladových montovaných plôch a fasády s okennými otvormi a loggiami bytov. Ustupený parter v celom Polyfunkčnom súbore Klingerka 2 s veľkou mierou zasklenia bude vytvárať líniový prvok v úrovni parteru objektov. Pozdĺž komunikácie Plátenickej ulice budú situované ďalšie objekty Polyfunkčného súboru stavieb Klingerka 2. Sú to polyfunkčné objekty SO 205, SO 206 a SO 207. Tieto objekty vytvárajú architektonicko – urbanistické prepojenie medzi pôvodnou zástavbou pozdĺž Plátenickej ulice a novonavrhovanou zástavbou pozdĺž Košickej ulice. Dotvárajú výškovú gradáciu od zóny rodinných domov Klingerovej kolónie smerom ku zóne Chalupkova.

V rámci **Polyfunkčného súboru stavieb Klingerka 3**, polyfunkčné bytové domy SO 304 a SO 305 s prevažujúcou funkciou bývania a administratívna budova SO 302 s prevažujúcou funkciou administratívy budú lemovať Košickú ulicu a budú výškovo členené. Objekt SO 302 bude dominovať nárožiu ulíc Košická a Prístavná ulica. Zo strany Košickej ulice nadväzuje riešenie objektov na súčasnú zástavbu severnej časti pôvodnej Košickej ulice. Uvedenú líniu zástavby Košickej ulice dotvárajú časti objektov SO 305 na nároží s Valchárskou ulicou s výškou 8 nadzemných podlaží a budova SO 304 s 27 nadzemnými podlažiami. Administratívna budova SO 302 s výškou 35 nadzemných podlaží bude vytvárať akcenty zástavby Polyfunkčného súboru stavieb Klingerka 3. Fasády objektov SO 304 a SO 305 zo strany Košickej ulice budú stvárnené príbuzným dizajnom, ktorý sceluje architektúru celého súboru. Fasády budú navrhnuté ako montované prevetrávané fasády. Fasáda objektu SO 302 umiestneného na nároží Košickej a Prístavnej ulice bude navrhnutá ako presklená a hmotové členenie objektu je zvýraznené rozdielnym členením zasklenej fasády do výšky 10 nadzemného podlažia a rozdielnym členením fasády do 35 nadzemného podlažia. Ustupený parter v celom Polyfunkčnom súbore stavieb Klingerka 3 s veľkou mierou zasklenia bude pôsobiť taktiež ako líniový prvok. Pozdĺž komunikácie Valchárskej a Plátenickej ulice budú situované ďalšie objekty súboru Klingerka 3. Sú to objekty SO 306 a 307. Ide o budovu ubytovacieho zariadenia SO 306 a polyfunkčnú budovu SO 307. Výškovo budú objekty riešené nasledovne SO 306 – 7 nadzemných podlaží, SO 307 – 5 nadzemných podlaží. Objekty sa výrazovo odlišujú od ostatných objektov polyfunkčného bloku a svojim architektonickým riešením sa prepájajú so zeleným vnútorným dvorom Polyfunkčného súboru stavieb Klingerka 3.

Konštrukčné riešenie

Nosnú konštrukciu výškových objektov bude tvoriť monolitický železobetónový stenový nosný systém s dvomi stužujúcimi jadrami v strede pôdorysu. Dvojpodlažný parter bude ustúpený, stredná sekcia objektu nad ním bude vykonzolovaná bez podopretia. Stužujúce jadrá prechádzajú súvisle od základov až po najvyššie podlažia. Jadrá budú pozostávať zo stien hrúbky 200 až 250 mm v závislosti od miery namáhania. Hrúbky stien jadra budú po výške odstupňované. Priečne nosné steny hrúbky 220 až 250 mm na 2. až 8. nadzemnom podlaží budú

zároveň tvoriť medzibytové deliace steny. Ich minimálna hrúbka bude daná požiadavkami na zabezpečenie minimálnej vzduchovej nepriezvučnosti. Obvodové steny budú navrhnuté ako železobetónové hrúbky 200 až 250 mm a spolu s parapetmi okien budú vytvárať samonosný rošt zavesený na koncoch priečných medzibytových stien. Na 2. a 3. nadzemnom podlaží vo vykonzolovaných miestach obvodovej steny budú navrhnuté krátke stenové rebrá hrúbky 300 mm smerom do interiéru, ktoré zabezpečia prenos zaťaženia z obvodovej steny do „uskočených“ stien a stĺpov parteru. Stropná doska nad 1. nadzemným podlažím bude navrhnutá ako bodovo podopretá monolitická železobetónová hrúbky 230 mm s hlavicami celkovej hrúbky 300 až 350 mm v miestach najväčšieho namáhania v okolí stĺpov. Stropné dosky 2. až 8. nadzemného podlažia sa navrhujú obojsmerne nosné monolitické železobetónové hrúbky 300 mm (2. nadzemné podlažie) resp. 200 mm (3. až 8. nadzemné podlažie). Všetky balkóny a lodžie budú na stropné dosky napojené pomocou izolačných prvkov na prerušenie tepelných mostov. Stropná doska nad 2. nadzemným podlažím bude pod odvodovými stenami zosilnená pásovými nosníkmi hrúbky 300 mm, ktoré redukovujú namáhanie stropných dosiek vyšších podlaží v miestach napojenia lodžií izolačnými prvkami. Schodiská objektu budú navrhnuté ako doskové, prefabrikované, železobetónové s hrúbkou dosky 150 až 200 mm. Položené budú na krátkych konzolách monolitických podest a medzipodest.

Konštrukčné riešenie objektov s menším počtom podlaží bude tvoriť monolitický železobetónový stĺpovo-stenový nosný systém so stužujúcim jadrom lícujúcim dlhšiu stranu obdĺžnikového pôdorysu. Nosný systém bude uložený na stĺpy podzemných podlaží, resp. v miestach, kde zvislý nosný systém nemôže byť bežný kvôli parkovacím miestam a pojazdným trasám - budú navrhnuté prechodové nosníky. Železobetónové steny budú navrhnuté hrúbky 200 až 250 mm v závislosti od miery namáhania. Stropná doska bude navrhnutá ako bodovo podopretá monolitická železobetónová konštrukcia hrúbky 220 mm s hlavicami celkovej hrúbky 300 až 350 mm v miestach najväčšieho namáhania v okolí stĺpov. Schodiská objektu budú navrhnuté ako doskové, prefabrikované, železobetónové konštrukcie s hrúbkou dosky 150 až 200 mm. Položené budú na krátkych konzolách monolitických podest a medzipodest.

Dopravné riešenie navrhovanej činnosti a statická doprava

Riešené územie je obkolesené hlavnými mestskými triedami - ulice Košická, Prístavná a Mlynské nivy. Na rozhraní medzi obytnou zónou Klingerovej kolónie je utlmená jednosmerná komunikácia Plátenickej ulice. V rámci projektovej dokumentácie je riešené taktiež predĺženie Valchárskej ulice s pravo-pravým vyústením do Košickej ulice, čím sa územie stane doprave napojeným prioritne z Košickej ulice a Plátenická ulica si tak dokáže zachovať svoj súčasný utlmený charakter. Parkovacie miesta pre celé územie sú saturované v podzemných hromadných garážach polyfunkčného súboru stavieb. Parkovacie miesta na teréne sú len krátkodobé, využívané ako drop off zóny, v severnej časti Plátenickej sú riešené pozdĺž existujúcej aleje a ich využitie je pre súčasných rezidentov rodinných domov. Podzemná hromadná garáž pre Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 2 bude riešená v rámci Stavby č. 01 – Polyfunkčný bytový dom s hromadnou garážou s vjazdom a výjazdom z obslužnej komunikácie Mlynských nív a z navrhovaného predĺženia Valchárskej ulice. Podzemná hromadná garáž pre Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 3 bude riešená v rámci Stavby č. 01 – Polyfunkčný bytový dom s hromadnou garážou s vjazdom a výjazdom z navrhovaného predĺženia Valchárskej ulice a v rámci Stavby č. 05 – Administratívna budova z obojsmernej južnej časti Plátenickej ulice. Jednotlivé vjazdy a výjazdy budú v spodnej stavbe navzájom prepojené. Severná časť Plátenickej ulice v styku s Klingerovou kolóniou nebude atakovaná prejazdom vozidiel.

Riešenie stavieb Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 2 a Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 3 rozvíja aspekty novodobej mestskej udržateľnosti formou podporenia efektívnej dopravnej siete. Dopravnej siete, ktorá prioritizuje peší a cyklistický pohyb, podporuje koncepčné riešenie kvalitnej mestskej dopravy. Zachováva územnú rezervu pre vedenie električkovej trate v línii Košickej ulice. Zavedenie električky do územia bude jeho katalyzátorom a jasnou črtou mestského charakteru. Zelená alej pozdĺž Košickej ulice bude riešená s ohľadom na budúci potenciál električky, priechodový prierez pod korunami stromov bude riešený v súlade s prejazdom električky. V súčasnosti je mestská hromadná doprava v riešenom území zastúpená autobusovými a trolejbusovými linkami a zastávkami v pešej dostupnosti. Integrovanie cyklotrasy do riešeného územia, na Plátenickú ulicu poskytne cyklistom rozdielnosť, voči cyklotrase vedenej popri západnej hrane Košickej ulice. Z atmosféry rušného mesta sa cyklisti dostanú do pokojnejšej časti mestskej štvrte. Odklonenie cyklotrasy z Košickej ulice bude mať schopnosť etablovať v súčasnosti zabudnutú Klingerovu kolóniu. Cyklotrasa pozdĺž Plátenickej ulice bude popri severnej hrane Prístavnej ulice napojená spätne na cyklotrasu z Košickej ulice prevedená cez Prístavnú ulicu a napojená na cyklotrasu medzinárodného významu popri zimnom prístave.

III. POPIS PRIEBEHU POSUDZOVANIA

1. Vypracovanie správy o hodnotení

Navrhovaná činnosť je podľa Prílohy č. 8 k zákonu č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní vplyvov“), zaradená do kapitoly 9. Infraštruktúra, položka 16a) Projekty rozvoja obcí vrátane – pozemných stavieb alebo ich súborov (komplexov), ak nie sú uvedené v iných položkách tejto prílohy, platia nasledovné prahové hodnoty - v zastavanom území od 10 000 m² podlahovej plochy, mimo zastavaného územia od 1 000 m² podlahovej plochy zisťovacie konanie – časť B. Statická doprava 16b) Projekty rozvoja obcí vrátane – statickej dopravy platia nasledovné prahové hodnoty - od 100 – 500 stojísk, zisťovacie konanie – časť B - od 500 stojísk, povinné hodnotenie – časť A, a tiež do kapitoly 2. Energetický priemysel, položka č. 14 Priemyselné zariadenia na vedenie pary, plynu a teplej vody.

Navrhovateľ Kalos, s. r. o., Dvořákovo nábrežie 10, 811 02 Bratislava, IČO 36 392 966 (ďalej len „navrhovateľ“) predložil dňa 05. 10. 2020 na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekciu environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie (v súčasnosti Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie – ďalej len „MŽP SR“) podľa § 22 zákona o posudzovaní vplyvov zámer navrhovanej činnosti „Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 2 a Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 3“ (ďalej len „zámer“) na posúdenie podľa zákona o posudzovaní vplyvov.

MŽP SR ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako správny orgán podľa § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) a ako príslušný orgán § 3 písm. k) a § 54 ods. 2 písm. k) zákona o posudzovaní vplyvov, oznámilo, že podľa § 18 ods. 2 správneho poriadku, sa dňom doručenia zámeru navrhovateľom začalo konanie vo veci posudzovania predpokladaných vplyvov na životné prostredie. MŽP SR zároveň zaslalo zámer podľa § 23 ods.

1 zákona o posudzovaní vplyvov dotknutej obci a informáciu o zverejnení zámeru rezortnému orgánu, povolujuúcemu orgánu a dotknutým orgánom.

Prerokovanie rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti v zmysle § 30 ods. 1 zákona vo veci navrhovanej činnosti sa vykonalo v súlade s § 65g ods. 1 zákona písomne v listinnej a elektronickej podobe (v súlade so zákonom č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente)).

Na základe odborného posúdenia predloženého zámeru navrhovanej činnosti, zhodnotenia stavu životného prostredia v záujmovom území, doručených stanovísk orgánov verejnej správy, dotknutej obce a dotknutej verejnosti, MŽP SR určilo podľa § 30 zákona o posudzovaní vplyvov listom č. 4336/2021-1.7/fr, 58608/2021 zo dňa 08. 01. 2021 rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti (ďalej len „rozsah hodnotenia“), ktorého návrh bol prerokovaný v zmysle predchádzajúceho odseku.

Správu o hodnotení navrhovanej činnosti „Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 2 a Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 3“ (ďalej len „správa o hodnotení“) podľa prílohy č. 11 k zákonu o posudzovaní vplyvov a na základe určeného rozsahu hodnotenia vypracovala spoločnosť IVASO, s. r. o. v období január 2021 až jún 2021.

2. Rozoslanie a zverejnenie správy o hodnotení

Navrhovateľ predložil správu o hodnotení podľa § 31 zákona o posudzovaní vplyvov na MŽP SR dňa 15. 06. 2021. MŽP SR zaslalo správu o hodnotení na zaujatie stanoviska podľa § 33 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov listom č. 4336/2021-1.7/fr, 32678/2021 zo dňa 18. 06. 2021 nasledovným subjektom procesu posudzovania: Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Magistrát hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava, Mestská časť Bratislava – Staré Mesto, Mestská časť Bratislava – Ružinov, Okresný úrad Bratislava, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, Úrad Bratislavského samosprávneho kraja, Dopravný úrad, Krajský pamiatkový úrad Bratislava, Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Okresný úrad Bratislava, odbor krízového riadenia, Okresný úrad Bratislava, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava a Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranárskeho zboru v Bratislave a účastníkom konania.

MŽP SR podľa § 33 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov zverejnilo správu o hodnotení dňa 18. 06. 2021 na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.

Magistrát hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy zverejnil správu o hodnotení a verejnosť bola o tom informovaná v mieste obvyklým spôsobom dňa 23. 06. 2021 s možnosťou jej pripomienkovania do 23. 07. 2021. Do správy o hodnotení bolo možné nahliadnuť od 24. 06. 2021 do 23. 07. 2021 na prízemí budovy Magistrátu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, Primaciálne námestie 1, v priestoroch služieb občanom – front office.

3. Prerokovanie správy o hodnotení s verejnosťou

Verejné prerokovanie navrhovanej činnosti (ďalej len „verejné prerokovanie“) podľa § 34

v súlade s § 65g zákona o posudzovaní vplyvov sa vzhľadom na vyhlásenú mimoriadnu situáciu v súvislosti s ochorením COVID-19 na území Slovenskej republiky uskutočnilo dňa 21. 07. 2021 o 13:00 hod. na Magistráte hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy v zasadacej miestnosti č. 110 na Uršulínskej 6 v Bratislave. Termín a miesto verejného prerokovania navrhovanej činnosti oznámila dotknutá obec (Magistrát hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy) pozvánkou na verejné prerokovanie listom č. MAGS-SUR55557/201, MAG38544/2021 zo dňa 25. 06. 2021. Touto pozvánkou boli na uvedené verejné prerokovanie pozvané aj dotknutý, rezortný, príslušný orgán a dotknutá verejnosť.

Informácia a termín verejného prerokovania bol zverejnený taktiež na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.

Verejné prerokovanie bolo organizované na základe zákona o posudzovaní vplyvov a v súlade s platnými hygienickými opatreniami a nariadeniami.

Program verejného prerokovania bol nasledovný:

- úvod + privítanie účastníkov verejného prerokovania,
- rekapitulácia doterajších krokov v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie z polohy dotknutej obce,
- prezentácia navrhovanej činnosti navrhovateľom a spracovateľom dokumentácie,
- prezentácia správy o hodnotení spracovateľom,
- diskusia,
- záver.

Verejné prerokovanie otvoril Mgr. Andrej Kučeravý privítaním účastníkov verejného prerokovania navrhovanej činnosti a uviedol základné informácie k verejnému prerokovaniu, ako ja rekapituláciu doterajších krokov v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie z hľadiska dotknutej obce.

Ing. Radoslav Christov oboznámil účastníkov verejného prerokovania so základným konceptom navrhovanej činnosti. Navrhovanú činnosť predstavil ako pokračovanie projektu Klingerka, ktorý rozšíri a premení zanedbanú bývalú priemyselnú lokalitu na nový plnohodnotný priestor pre Bratislavčanov a návštevníkov mesta. Pokračovaním projektu chce navrhovateľ nadviazať na prvú fázu s bytovou vežou, administratívnou budovou a parkom.

Projekt má pokračovať 2. a 3. etapou, pričom navrhovanou činnosťou je výstavba dvoch samostatne pripravovaných polyfunkčných súborov pozemných stavieb s príslušnou technickou vybavenosťou a potrebným počtom parkovacích stojísk primárne umiestnených v podzemných stavbách. Obe etapy sú v priestorovej súvislosti, a preto bol predložený zámer navrhovanej činnosti opisujúci dva stavebné súbory stavieb, ktoré boli hodnotené a posudzované spoločne. Pokračovanie projektu 2. a 3. etapou je kombináciou funkcií bývania, administratívy, občianskej vybavenosti a hotelového ubytovania s príslušnou technickou vybavenosťou s potrebným počtom parkovacích stojísk. Stav životného prostredia v lokalite zlepši odstránenie environmentálnych záťaží z minulosti. Znečistenie je dôsledkom viac ako storočného pôsobenia priemyselnej výroby, a tiež bombardovania rafinérie Apollo počas druhej svetovej vojny. V roku 2018 prebehol geologický prieskum a v nadväznosti na jeho výsledky bola vypracovaná a schválená Ministerstvom životného prostredia riziková analýza, v súlade s ktorou bude samotná sanácia územia realizovaná.

Ing. arch. Juraj Talaš prezentoval zámer navrhovanej činnosti. Z hľadiska širších vzťahov uviedol popis navrhovanej činnosti, v akej lokalite sa nachádza, objasnil hmotovo-kompozičnú schému, riešenie pešej a cyklistickej dopravy, riešenie automobilovej a verejnej dopravy, schému zelene a tiež schému funkčného využitia objektov.

Vyhodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie predstavil p. Mgr. Milan Candrák. Uviedol, že proces posudzovania vplyvov na životné prostredie predstavuje širokú odbornú a verejnú diskusiu. Ďalej uviedol, že na správe o hodnotení navrhovanej činnosti pracovali dve desiatky odborníkov z 9 pracovísk. Uviedol tiež, že správa o hodnotení bola vypracovaná podľa osnovy, ktorá je prílohou č. 11 k zákonu o posudzovaní vplyvov a na základe rozsahu hodnotenia, ktorý určilo MŽP SR. Nad rámec, ktorý definuje príloha č. 11 k zákonu o posudzovaní vplyvov, podľa podmienok určených v rozsahu hodnotenia, boli spracované expertízne posudky/štúdie, ktoré sú súčasťou správy o hodnotení a predstavujú jej prílohy.

Mgr. Andrej Kučeravý sa poďakoval za prezentácie a otvoril diskusiu.

P. Miloš Kráner mal otázku ku svetlotechnickému posúdeniu. V rámci neho bol vybraný posudzovaný bod KB 12. Preslnenie kontrolného bodu je 1 hodina a 28 minút a vyhovuje Slovenským technickým normám (ďalej len „STN“), nakoľko chýbajúce 2 minúty preslnenia sú tienené časťou objektu neprevyšujúce vertikálny uhol 18° v smere slnečných lúčov podľa STN. Vyslovil názor, že ak je v STN predpísaná 1 hodina a 30 minút a nameraná je 1 hodina 28 minút, tak preslnenie explicitne nevyhovuje. Poprosil o stanovisko. P. Milan Janák odpovedal, že v čase spracovania svetlotechnického posudku podľa platnej normy STN pre obytné budovy sa preslnenie vyžaduje okrem prípadov, kedy uhol tienenia v smere svetelných lúčov je 18° alebo menej ako 18° . V prípade, kedy daný objekt (v danom prípade kontrolný bod 12) tieni pod uhlom 18° a menej ako 18° , v zmysle platnej legislatívy nemá nárok na preslnenie, aj napriek tomu, že legislatíva vyžaduje preslnenie min. 1,5 hod. Dôvod je taký, že aby bola výstavba v okolí vôbec možná, bol stanovený limitný uhol 18° . Je to v súlade s platnou legislatívou. Zo strany investora bolo ponúknuté, resp. navrhnuté stretnutie so zástupcami Portum Towers, p. Kráner ponuku prijal. P. Miloš Kráner mal otázku k veži, ktorá je predmetom posudzovania. Bol zvolený iba jeden z bodov. Spýtal sa, či je hodnotiteľ presvedčený, že iba jeden z týchto bodov je kritický pre posúdenie veže PORTUM TOWER, pretože od tretieho nadzemného podlažia je tam z tej strany päť bytov. P. Milan Janák odpovedal, že prehodnotili podľa dostupnej dokumentácie dispozičného riešenia všetky okná na tejto kritickej strane a do posudku dali vždy to najhoršie. Podľa dostupných informácií je ten kritický bod ten najhorší. P. Miloš Kráner uviedol, že akustika bola riešená variantne (výmenníkové stanice vs. plynové kotolne). P. Radoslav Christov uviedol, že preferovaný variant je variant č. 1, t.j., zásobovanie teplom prostredníctvom výmenníkových staníc. P. Miloš Kráner mal ešte všeobecnú poznámku týkajúcu sa akustiky. Pre zapracovanie do celkového hodnotenia tohto projektu budú požadovať v každom ďalšom stupni od spracovateľa dokumentácie preukázanie dostatočných protihlukových opatrení, týkajúcich sa inštalovaných zdrojov hluku, lebo ovplyvňujú priamo projekt PORTUM TOWERS, ktorý sa bude nachádzať cez komunikáciu. P. Andrej Kovarik položil otázku ako sa zástupcovia investora pozerajú na závery analýzy rizika, kde sa skonštatovalo, že pri expozičných scenároch sú prítomné karcinogénne aj nekarcinogénne účinky a k samotným závažným zisteniam, ktoré analýza rizík zhodnotila veľmi dobre vzhľadom na prítomné toxické látky. P. Radoslav Christov odpovedal, že za investora môže deklarovat', že z rizikovej analýzy, ktorá bola spracovaná na základe

viacerých geologických a environmentálnych prieskumov, vyplynuli závery, ktoré Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky svojím rozhodnutím schválilo alebo odsúhlasilo. Vzhľadom na to, že ide o špecifickú tému požiadal p. Jána Antala o doplnenie. P. Ján Antal ubezpečil, že všetky zistené závery prieskumu boli v rámci oponentského konania na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky prerokované a zhotoviteľ musí vykonať také opatrenia, v konkrétnych prípadoch komplexnú sanáciu znečistenia územia v priestore zakladania stavby, ktorá bude všetky zistené riziká eliminovať a bude v súlade s cieľovými limitmi stanovenými v rozhodnutí, ktoré je verejne prístupné. P. Alexandra Donevová položila otázku akým spôsobom boli posudzované vplyvy predovšetkým ohľadom zatienia na rodinné domy, ktoré sú tam momentálne v zástavbe. P. Radoslav Christov poprosil o rekapituláciu p. Milana Janáka, spracovateľa svetlotechnického posudku. Vysvetlil, že svetlotechnický posudok hodnotí vplyv stavby na okolie, aj na samotnú navrhovanú stavbu. Otázka sa týka vplyvu navrhovanej stavby na okolie, konkrétne na rodinné domy. P. Milan Janák konštatoval, že kritické rodinné domy na Plátenníckej ulici, ktoré sú v najbližšom kontakte s navrhovanou výstavbou, boli posúdené presne podľa požiadaviek slovenskej legislatívy, čiže boli posúdené ako na preslnenie, tak na denné osvetlenie. V danom verejne dostupnom svetelnom posudku možno nájsť, že každý z rodinných domov bol posúdený na preslnenie, ktoré je požadované minimálne na 1,5 hodiny a bol posúdený na denné osvetlenie cez ekvivalentný uhol tienenia daného súboru stavieb. Výsledky sú plne v súlade s, v danom čase, platnou slovenskou legislatívou.

Mgr. Andrej Kučeravý uzavrel diskusiu a poďakoval sa prítomným za účasť na verejnom prerokovaní.

Z priebehu verejného prerokovania bol vyhotovený záznam, ktorý bol spolu s prezenčnou listinou doručený dotknutou obcou na MŽP SR dňa 04. 08. 2021.

4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky predložené k správe o hodnotení

Podľa § 35 zákona o posudzovaní vplyvov boli na MŽP SR doručené nasledovné písomné stanoviská k správe o hodnotení (*stanoviská sú uvádzané v skrátenom znení*):

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, odbor stratégie dopravy, list č. 08184/2021/OSD/98187 zo dňa 23. 08. 2021 - vo svojom stanovisku k predloženej správe o hodnotení uvádza, že z hľadiska dopravy správa o hodnotení vychádza zo zámeru navrhovanej činnosti (pričom je doplnená, napr. dopravno-kapacitné posúdenie), ku ktorému zaslali stanovisko listom č. 14430/2020/IDP/82073 zo dňa 21. 10. 2020. Uvedené stanovisko žiada aj naďalej rešpektovať a jednotlivé požiadavky a pripomienky zohľadniť.

Združenie domových samospráv, elektronické podanie zo dňa 27. 06. 2021 – vo svojom stanovisku uvádza nasledovné:

- oceňuje výber variantnosti spočívajúci v rozdielnom spôsobe zabezpečenia tepla,
- oceňuje odstránenie environmentálnej záťaže - gudronu a ostatného znečistenia podlažia a zemín v dotknutej lokalite,
- žiada, aby architektonické spracovanie odkazovalo na priemyselnú históriu územia a Gumárske závody Gumon. Možno priestory objektov občianskej vybavenosti by mohli obsahovať informatívno - historické informačné panely o histórii a vývoji územia,

- navrhuje, aby bola hmota celkovej navrhovanej činnosti viac rozvoľnená, nemala spoločný zastavaný parter, ale mala len solitérne výškové budovy,
- návrh zelene (obr. č. 7) považuje za dostatočný, avšak potrebné je doplniť zelené strechy na všetkých budovách, na druhej strane však za veľké pozitívum považuje umiestnenie zelených terás,
- požaduje doplnenie ekologických a environmentálnych opatrení (ako sú zelené strechy, fasády, dažďové záhrady, parky a podobne),
- navrhuje, aby tabuľka - príloha č. 11 správy o hodnotení bola súčasťou záverečného stanoviska ako jeho príloha.

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, list č. MAGS SUR 55557/2021, MAGS 383593/2021 k EIA č.25 zo dňa 20.07.2021 - vo svojom stanovisku k správe o hodnotení uvádza nasledovné:

Z hľadiska územného plánovania:

- v dokumentácii absentujú jednoznačné a korektné údaje o súlade navrhovanej činnosti s územnoplánovacou dokumentáciou,
- komplexná dokumentácia stavby obsahujúca všetky údaje potrebné pre posúdenie navrhovanej činnosti vo vzťahu k územnému plánu,
- uvádza, že hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava aktuálne eviduje žiadosti o záväzné stanoviská k investičnej činnosti na stavby „Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 2 a Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 3“. Dokumentácia predmetných stavieb je aktuálne v procese posúdenia vo vzťahu k územnému plánu (ďalej len „ÚPN“),
- z hľadiska územného plánovania, konkrétne z hľadiska vzťahu navrhovanej činnosti k ÚPN, konštatuje, že vyjadrenie súladu, resp. nesúladu predmetných stavieb s ÚPN hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava ako dotknutý orgán územného plánovania podľa § 140 a ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, vyjadrí vo svojich záväzných stanoviskách k investičnej činnosti.

Z hľadiska dopravného inžinierstva:

- (Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 2) - k stavbe a k jej umiestneniu neuplatňuje nové pripomienky a požiadavky. Naďalej zostáva v platnosti obsah konštatačnej a výrokovej časti stanoviska vydaného k spisu MAG 430529/ 2020 dňa 11. 12. 2020. Pre úplnosť z uvedeného stanoviska cituje (s aktuálnou úpravou textu):

S umiestnením stavby je možné súhlasiť, pokiaľ pri umiestňovaní stavby budú rešpektované dopravné zámery v riešenom území. Ide predovšetkým o investičný zámer rozvoja nových električkových tratí v zóne Chalupkova, konkrétne úsek Pribinova – Košická. Súbor stavieb Klingerka 2“ môže byť umiestnený len pri súčasnom rešpektovaní územnej rezervy pre budúce umiestnenie novej električkovej trate po Košickej ulici na strane riešeného územia - zabezpečiť koordináciu so stavbou električkovej trate „Pribinova – Košická“ podľa materiálu „Nové električkové trate v Bratislave, úsek Košická“, spracovateľ REMING CONSULT, a. s., zámer, 2020. Berúc do úvahy všetky vydané dokumenty prestavby Klingerka 2 a Klingerka 3 (uvedené v konštatačnej časti stanoviska) žiada realizovať nasledovné vyvolané dopravné investície (platí bez ohľadu na poradie kolaudácie uvedených stavieb):

- obojsmerné dopravné komunikačné prepojenie Valchárskej a Košickej s pravo-pravým pripojením na Košickú v rámci stavby „Príprava infraštruktúry Košická ulica - Prístavná ulica - Plátenická ulica“,
- vyznačenie obojsmerného úseku na Súkennickej ulici od Klingerky 1 po ulicu Valchársku,
- kompletnú rekonštrukciu, resp. realizáciu úpravy celej križovatky č. 201 Prístavná - Košická – Landererova,
- nároky statickej dopravy budú zabezpečené vybudovaním 653 odstavných a parkovacích stojísk. Krátkodobé stojiska pre návštevníkov objektu v počte cca 170 stojísk budú zabezpečené formou verejnej prístupnosti (spôsob zabezpečenia verejnej prístupnosti a ich lokalizácia budú upresnené v ďalšom stupni projektovej dokumentácie). Z celkového aktuálne navrhovaného počtu 717 stojísk bude 64 stojísk určených pre potreby stavby Klingerka 3,
- komunikácie pre peších a cyklistov, vrátane ich prepojení , budú realizované v rámci stavby „Príprava infraštruktúry Košická ulica - Prístavná ulica - Plátenická ulica“, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť súboru stavieb označovaného súhrnným názvom „Klingerka 2 a 3“. Na uvedenú dopravnú stavbu bolo dňa 11. 06. 2021 vydané záväzné stanovisko hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy k investičnej činnosti pod č. MAGS POD 40088/ 21-142170.
- *(Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 3)* – k stavbe a k jej umiestneniu neuplatňuje nové pripomienky a požiadavky. Uvádza, že naďalej zostáva v platnosti obsah konštatačnej a výrokovej časti stanoviska vydaného k spisu MAGSPOD40086/2021 a MAG430714/2020 zo dňa 14. 12. 2020. Pre úplnosť z uvedeného stanoviska cituje (s aktuálnou úpravou textu):

S umiestnením stavby je možné súhlasiť, pokiaľ pri umiestňovaní stavby budú rešpektované dopravné zámery v riešenom území . Ide predovšetkým o investičný zámer rozvoja nových električkových tratí v zóne Chalupkova, konkrétne úsek Pribinova – Košická (v súčasnosti je predmetom Zmien a doplnkov 07 ÚPN i súčasťou posudzovania vplyvov na životné prostredie). Stavba „Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 2“ môže byť umiestnená len pri súčasnom rešpektovaní územnej rezervy pre budúce umiestnenie novej električkovej trate po Košickej na strane riešeného územia - zabezpečiť koordináciu so stavbou električkovej trate „Pribinova – Košická“ podľa materiálu „Nové električkové trate v Bratislave, úsek Košická“, spracovateľ REMING CONSULT, a. s., zámer, 2020. Berúc do úvahy všetky vydané dokumenty prestavby Klingerka 2 a Klingerka 3 (uvedené v konštatačnej časti stanoviska) žiada realizovať nasledovné vyvolané dopravné investície (platí bez ohľadu na poradie kolaudácie uvedených stavieb):

- obojsmerné dopravné komunikačné prepojenie Valchárskej a Košickej ulice s pravo-pravým pripojením na Košickú ulicu v rámci stavby „Príprava infraštruktúry Košická ulica - Prístavná ulica - Plátenická ulica“,
- vyznačenie obojsmerného úseku na Súkennickej ulici od Klingerky 1 po Valchársku ulicu,
- kompletnú rekonštrukciu, resp. realizáciu úpravy celej križovatky č. 201 Prístavná -Košická – Landererova ulica,
- nároky statickej dopravy budú zabezpečené vybudovaním 1068 odstavných a parkovacích stojísk. Krátkodobé parkovacie stojiská pre návštevníkov objektu v počte cca 300 stojísk budú zabezpečené formou verejnej prístupnosti (spôsob jej zabezpečenia a ich lokalizácia bude upresnená v ďalšom stupni projektovej dokumentácie),

- komunikácie pre peších a cyklistov, vrátane ich prepojení, budú realizované v rámci stavby „Príprava infraštruktúry Košická ulica - Prístavná ulica - Plátenická ulica“, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť súboru stavieb označovaného súhrnným názvom „Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 2 a Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 3“. Na uvedenú dopravnú stavbu bolo dňa 11. 06. 2021 vydané záväzné stanovisko hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy k navrhovanej činnosti pod č. MAGSPOD40088/21-142170.

Z hľadiska systémov technickej infraštruktúry:

- z hľadiska zásobovania vodou a odvedenia splaškových vôd do kanalizácie, zásobovania elektrickou energiou, plynom, teplom a z hľadiska produktovodov nemá pripomienky,
- s predloženým riešením odvádzania zrážkových vôd do verejnej kanalizácie nesúhlasí (s predloženým riešením nesúhlasili už v stanovisku TI/708/20 zo dňa 19. 10. 2020).

Z hľadiska vplyvov na životné prostredie, vrátane kumulatívnych vplyvov:

- žiada počas výstavby zabezpečiť ochranu zachovaného jedinca *Sophora japonica*, ako aj stromovej aleje na Plátenickej ulici podľa STN 83 7010 Ochrana prírody; Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie a podľa arboristického štandardu „Ochrana drevín pri stavebnej činnosti“,
- oplotenie od Plátenickej ulice, realizované ako plná stena odporúča využiť na umiestnenie vertikálnej zelene.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny, územného systému ekologickej stability:

- uvádza, že v mieste realizácie navrhovanej činnosti platí prvý stupeň územnej ochrany. Miesto realizácie navrhovanej činnosti sa neprekrýva so žiadnym chráneným územím v zmysle zákona o OPK, ani s územiaми Európskej sústavy chránených území Natura 2000, s Ramsarskými lokalitami, ani so žiadnym prvkom regionálneho územného systému ekologickej stability.

Z hľadiska ovzdušia:

- uvádza, že je potrebné rešpektovať odporúčania vyplývajúce z rozptylovej štúdie v súvislosti s umiestnením vzduchotechnických jednotiek, aby bol nasávaný vzduch z dostatočnej výšky a nie z prízemnej zóny a aby sa prípadné nasávania vzduchotechnických jednotiek neumiestňovali v blízkosti výdychov zo znečisťujúcich zdrojov v samotnej stavbe

Z hľadiska ochrany vôd, posúdenia environmentálnych a zdravotných rizík:

- uvádza podstatné body a závery vyplývajúce z analýzy rizika,
- uvádza, že ak nebude celá bývalá priemyselná oblasť riešená komplexne, znečistenie bude naďalej transportované do oblasti v smere prúdenia podzemnej vody, a to aj do zóny nasýtenia v riešenom území a aj do vzdialenejších miest v smere prúdenia podzemnej vody. Ropné látky sa v oblasti vyskytujú v podzemnej vode vo forme emulzie v obrovských koncentráciách. Fáza sa nerozširuje len prúdením na hladine podzemnej vody, ale aj napríklad separáciou emulzie znečisťujúcich látok. Teda je takmer isté, že aj po vyčistení fázy ropných látok v zóne kolísania, hladín podzemnej vody aj napriek zahradeniu oblasti do podzemnej vody vnorenou stenou sa fáza ropných látok po sanácii pod stavbou znovu objaví. Objaví sa tentoraz už za stenou v uzavretých priestoroch, bez možnosti jej odstránenia. Ďalším príspevkom k „novej“ fáze bude jej postupné uvoľňovanie zo znečistených zemín pri kolísaní hladiny podzemnej vody. Nešetrné zásahy do zvodnenej

vrstvy v oblasti môžu viesť k zvýšenej tvorbe emulzie a teda aj intenzívnejšiemu transportu kontaminácie v smere prúdenia podzemných vôd do obytných zón,

- upozorňuje na absenciu predchádzajúcich kumulatívnych posúdení vplyvov, najmä zakladania stavieb až po hladinu podzemných vôd v celej tejto širšej oblasti,
- uvádza, že ak znečistené územie po bývalej priemyselnej výrobe nebude riešené, komplexne a koordinovane, nemožno očakávať zníženie vysokého zdravotného a environmentálneho rizika v oblastiach šíriaceho sa oblaku kontaminácie v podzemnej vode,
- uvádza znenia záverov analýzy rizika a vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, ale hlavne vzhľadom na absenciu systematického riešenia kontaminácie celej širšej oblasti, dnes neznáme dopady už realizovaných činností v území a dnes už známe environmentálne a zdravotné riziká vyplývajúce z prítomného rozsiahleho znečistenia, nepovažuje v dotknutom území realizáciu ďalšej stavebnej činnosti za udržateľnú a správnu. Územie si pre realizáciu ďalších stavebných zámerov vyžaduje v prvom rade systematické riešenie kontaminácie územia.

Z hľadiska pôdy a hluku:

Nemá pripomienky. Uvádza však, že významnú pozornosť je potrebné venovať odstráneniu prítomnej environmentálnej záťaže, ktorá sa na predmetnom území nachádza.

Z hľadiska odpadov:

- v spôsobe nakladania s odpadmi pre zmesový komunálny odpad - katalógové číslo 20 03 01, žiada vypustiť spôsob zneškodňovania činnosťou D1 a D10.
- vetu na str. 156 „Spôsoby zneškodňovania odpadov sa budú dokladovať“, nahradiť: „Po ukončení stavebných prác bude potrebné orgánu štátnej správy v odpadovom hospodárstve predložiť doklad o spôsobe zhodnocovania, resp. zneškodňovania odpadov, ktoré vznikli počas realizácie stavby“,
- str. 157 - poslednú vetu „Pre vytriedené zložky papier, plasty je podľa § 13 zákona č. 79/2015 Z. z. zákaz ukladať tento druh odpadu na skládku.“ nahradiť vetou: „Vytriedené zložky komunálneho odpadu, na ktoré sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov (okrem nezhodnotiteľných) sa podľa § 13 zákona č. 79 /2015 Z. z. zakazuje zneškodňovať ukladaním na skládku.“,
- str. 161 - doplniť odpady - 20 01 03 viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky), 20 01 40 kovy, 20 02 01 biologicky rozložiteľný odpad,
- str. 165 - systém zberu komunálnych a separovaných odpadov bude v súlade so systémom zberu komunálnych odpadov zavedenom na území hlavného mesta (nie mestských častí) v zmysle všeobecne záväzného nariadenia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 6/2020 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy. Slová „mestskej časti t.j. do kontajnerov 1,1 m³. V polyfunkčnom súbore sa uvažuje s odvozom komunálnych odpadov 2 x týždenne“ navrhuje vypustiť. Treba uviesť počty 240 l zberných nádob na kuchynský, biologicky rozložiteľný komunálny odpad z domácností, príp. nádob na biologicky rozložiteľný odpad z údržby zelene ak sa uvažuje s pred záhradkami alebo pozemkom so zeleňou vo vlastníctve obyvateľov, príp. kompostovací zásobník.
- str. 165 – z reštauračných a stravovacích zariadení odpad zhromažďovať v oddelených priestoroch od stojísk kontajnerov určených bytovým domom.
- pri realizácii činnosti v dotknutej lokalite zaťaženej environmentálnou záťažou, pri manipulácii s pôdou zaťaženou znečistením znečisťujúcimi, prioritnými alebo nebezpečnými látkami v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších

predpisov nebezpečnými odpadmi alebo pri činnostiach, pri ktorých hrozí únik prchavých látok, postupovať v zmysle platnej legislatívy tak, aby nedošlo vykonávanou činnosťou k ohrozeniu jednotlivých zložiek životného prostredia a zdravia obyvateľstva.

Záverom vo svojom stanovisku konštatuje, najzávažnejším problémom je environmentálna záťaž, spočívajúca v znečistení horninového prostredia a podzemných vôd oblasti, ktorá je podstatne rozsiahlejšia než samotné miesto realizácie navrhovanej činnosti a tomu zodpovedá aj rozsah a komplexnosť jej riešenia. Tiež upozorňuje, že BVS, a. s., z bilančného hľadiska a hľadiska celomestskej koncepcie povolí odvádzanie odpadových vôd do verejnej kanalizácie len v rozsahu splaškových vôd, nie však zrážkových vôd, a keďže vsakovanie a retencovanie zase nie je možné z ohľadom na existujúcu environmentálnu záťaž, upozorňuje na prípadnú nerealizovateľnosť predloženého zámeru po dôslednom zvážení výsledkov rizikovej analýzy v prípade, že nebude navrhnuté iné akceptovateľné systémové riešenie. Realizáciu zámeru neodporúča. V záverečnom stanovisku odporúča dôsledne zohľadniť závery Analýzy rizika znečisteného územia.

Mestská časť Bratislava - Ružinov, list č. CS 1713/2021/2/LRI zo dňa 30. 08. 2021 - vo svojom stanovisku k správe o hodnotení uvádza nasledovné:

Z hľadiska územného plánu:

- predložený variantný zámer navrhovanej činnosti nie je v rozpore so záväznou časťou územného plánu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy,
- na dopracovanie činnosti odporúča variant č. 2,
- upozorňuje, že hladina spodných vôd siaha do hĺbky 5 až 6 m. Hĺbka podzemných garáží do -10,4 m. Je nutné preveriť, či nepríde ku kontaminácii podlažia.

Z hľadiska životného prostredia (ochrana prírody a krajiny):

- žiada chrániť životné prostredie a dodržiavať všetky povinnosti vyplývajúce zo všeobecne záväzných nariadení Mestskej časti Bratislava - Ružinov č. 14/2016 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava - Ružinov a tiež zabezpečiť ochranu drevín a zelene v súlade s normou STN 83 7010
- upozorňuje, že výkopové práce sa podľa STN 83 7010 nesmú vykonávať v koreňovom priestore. Ak to vo výnimočných prípadoch nie je možné zabezpečiť, musí sa výkop vykonávať ručne a nesmie sa viesť bližšie ako 2,5 m od päty kmeňa, pri hĺbení výkopov a nesmú sa prerušiť korene hrubšie ako 3 cm,
- do náhradnej výsadby žiada zaradiť dreviny a krovitý porast odolný voči klimatickým zmenám s prihliadnutím na urbánne prostredie, environmentálne, estetické a stanovištné podmienky (napr. zvýšiť podiel zelených plôch, využitím aj vertikálnej zelene)
- žiada navrhnuť vhodné vodozadržné opatrenia v súlade so strategickým dokumentom „Stratégia adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy mestskej časti Bratislava Ružinov“.
- upozorňuje, že spoločenskú hodnotu inventarizovaných drevín a krov v dendrologickom posudku je nutné aktualizovať v zmysle novej vyhlášky Ministerstva životného prostredia č. 170/2021, ktorá nahradila vyhlášku č. 24/2003
- pri realizácii výsadby drevín nad podzemnými konštrukciami garáže je potrebné zabezpečiť, aby dreviny boli vysadené do substrátu s hĺbkou min. 2 m, nakoľko takéto dreviny budú mať obmedzené podmienky pre svoj ďalší rast.
- dreviny rastúce na pozemku s parc. č. 21797 v k.ú. Nivy sú vo vlastníctve Hlavného mesta

Slovenskej republiky Bratislavy. V prípade výrubu týchto drevín je nutné požiadať príslušný správny orgán (mestskú časť Bratislava – Ružinov) o vydanie súhlasu na výrub a k žiadosti priložiť aj súhlas vlastníka pozemku.

- žiada zapracovať opatrenia „Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“ schválený uznesením vlády SR č. 148/2014 v ďalšom stupni projektovej dokumentácie pre územné konanie. Dažďové vody riešiť do vsakovacích objektov, nie do verejnej kanalizácie.

Z hľadiska životného prostredia (vodné pomery):

- konštatuje, že najväčším problémom z hľadiska životného prostredia je, že predmetné územie je súčasťou závažne znečistenej oblasti bývalej medzivojnovnej a povojnovnej priemyselnej zóny. Nachádza sa tam rozsiahly oblak so znečistenými zeminami, fázou znečisťujúcich látok na hladine podzemných vôd a znečistená podzemná voda.
- uvádza, že predmetný investičný zámer navrhovanej činnosti rieši statickú dopravu až do - 3 podzemného podlažia, čiže hĺbka podzemných garáží bude do - 10,4 m. Je nutné preveriť, či nepríde ku kontaminácii podlažia z dôvodu, že hladina spodných vôd siaha do hĺbky - 5 až - 7 m. V rámci plánovaných stavebných prác pri výkopoch stavebnej jamy budú práce pri zakladaní dosky siahať pod úroveň hladiny podzemnej vody, čo môže predpokladať prienik znečistenej podzemnej vody. Po vykonaní výkopových prác bude realizovaný posačný monitoring zložiek životného prostredia, aby sa preukázalo, že ohniská znečistenia z horninového prostredia a znečistených podzemných vôd boli eliminované, resp. odstránené v celom rozsahu dotknutom území plánovanou výstavbou. Vzhľadom na to, že tieto sanačné práce pri odstraňovaní znečistenia časti environmentálnej záťaže v úseku ohraničenom výstavbou budú prebiehať súčasne s výkopovými prácami, pri zakladaní základnej dosky je predpoklad, že nebude možné jasne preukázať rozsah znečistenia ako aj jeho okamžité odstránenie kontaminovanej zeminy v horninovom prostredí ako aj znečistenú podzemnú vodu.
- uvádza, že z rizikovej analýzy nie je jasne preukázané splnenie podmienok zo záverečnej správy Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, nakoľko ako je uvedené v správe o hodnotení, ide o rozsiahlu výstavbu v ohnisku environmentálnej záťaže pod úroveň hladiny podzemnej vody - 10,4 m a to najmä v bode - zabrániť migrácii znečistenej podzemnej vody vo vrchnej časti kolektora s voľnou fázou ropných látok do priestoru stavebnej parcely a zo stavebnej parcely bariérovým prvkom - podzemnou tesniacou stenou tak, aby hydrogeologické pomery územia neboli výstavbou bezdôvodne ovplyvnené, zabezpečiť, aby čerpaním a filtráciou podzemnej vody nedošlo v oblasti k takým zmenám prúdenia podzemnej vody, v dôsledku ktorých by dochádzalo k ďalšiemu rozširovaniu znečistenia, resp. kontaminačného mraku. Správa o hodnotení uvádza na str. 282, že na zamedzenie prieniku znečistených podzemných vôd bude osadená podzemná tesniaca a pažiaca stena, ktorá bude dočasná a bude slúžiť ako ochrana pred priepustnosťou voľnej fázy ropných látok, čo však nie je zábezpeka, že nedôjde k prieniku znečistenej podzemnej vody v prípade zvýšenia hladiny Dunaja.
- pri zabezpečení čerpania znečistenej podzemnej vody v rámci výkopových prác nie je jednoznačne preukázaný spôsob vypúšťania vyčistených podzemných vôd,
- z uvedeného dôvodu požaduje aby v mieste hĺbenia jám pre výkop základovej dosky v ďalšom stupni projektovej dokumentácie bol stanovený presný objem predpokladaného množstva znečistenej zeminy,
- zabezpečiť v rámci odvozu a skladovania stavebný dvor na tento druh nebezpečného odpadu s určením miesta na zneškodnenie, v zmysle zákona o odpadoch,
- pri výkopových prácach odstrániť kontaminovanú zeminu v celom rozsahu objemu výkopu,

- po ukončení výkopových prác zabezpečiť posačný monitoring zložiek životného prostredia s preukázaním eliminácie znečistenia ohniská z horninového prostredia a znečistených podzemných vôd v dotknutom území plánovanou výstavbou.

Záverom konštatuje, že na základe posúdenia správy o hodnotení žiada, aby posudzovaný investičný zámer navrhovanej činnosti, čo do rozsahu zabezpečenia podmienok sanácie v časti plánovanej výstavby zapracoval splnenie podmienok zo záverečnej správy Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky v kapitole C.III.5.1 Vplyvy na vodné pomery v ďalšom stupni projektovej dokumentácie. Ďalej požaduje zapracovať pripomienky uvedené v stanovisku do záverečného stanoviska.

5. Vypracovanie odborného posudku v zmysle § 36 zákona o posudzovaní vplyvov

Odborný posudok k navrhovanej činnosti podľa § 36 zákona o posudzovaní vplyvov vypracovala na základe určenia MŽP SR, listom č. 4336/2021-1.7/fr, 52129/2021 zo dňa 23. 09. 2021 Ing. arch. Denisa Korinková, zapísaná v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie pod číslom 596/2013-OEP (ďalej len „spracovateľ posudku“). Poverenie na spracovanie odborného posudku bolo doručené spracovateľovi odborného posudku dňa 30. 09. 2021.

Odborný posudok bol vypracovaný na základe zámeru, stanovísk doručených k zámeru, rozsahu hodnotenia, správy o hodnotení, stanovísk doručených k správe o hodnotení, záznamu z verejného prerokovania navrhovanej činnosti, doplňujúcich informácií poskytnutých navrhovateľom, ako aj na základe vlastných poznatkov a zistení.

Odborný posudok obsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti. V odbornom posudku boli vyhodnotené najmä: úplnosť správy o hodnotení, stanoviská podľa § 35 zákona o posudzovaní vplyvov; úplnosť zistenia kladných a záporných vplyvov navrhovanej činnosti vrátane ich vzájomného pôsobenia, použité metódy hodnotenia a úplnosť vstupných informácií, návrh technického riešenia s ohľadom na dosiahnutý stupeň poznania, ak ide o vylúčenie alebo obmedzenie znečisťovania alebo poškodzovania životného prostredia, varianty riešenia navrhovanej činnosti a návrh opatrení a podmienok na prípravu, realizáciu navrhovanej činnosti a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti, ak ide o likvidáciu, sanáciu alebo rekultiváciu, vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti.

Spracovateľ posudku konštatoval, že správa o hodnotení obsahuje všetky formálne náležitosti, ktoré sú stanovené v prílohe č. 11 zákona o posudzovaní vplyvov. V správe o hodnotení a jej samostatných prílohách sú tiež rozpracované všetky špecifické požiadavky podľa stanoveného rozsahu hodnotenia. Po obsahovej stránke poskytuje postačujúci zdroj informácií na posúdenie navrhovanej činnosti a predstavuje prehľadný materiál k danej problematike, ktorý je doplnený dostatočným množstvom situácií, obrázkov a tabuliek. V správe o hodnotení a jej samostatných prílohách sú tiež rozpracované všetky špecifické požiadavky podľa určeného rozsahu hodnotenia.

Spracovateľ posudku ďalej konštatuje, že správa o hodnotení je spracovaná prehľadne, zrozumiteľne a z hľadiska vecného aj obsahového na dobrej úrovni, umožňuje komplexné oboznámenie s hodnotenými variantmi navrhovanej činnosti a umožňuje dostatočne posúdiť

očakávané vplyvy na životné prostredie vzhľadom na lokalizáciu navrhovanej činnosti v rámci hodnoteného priestoru.

Spracovateľ posudku okrem iného uvádza, že proces posudzovania podľa zákona o posudzovaní vplyvov a úroveň spracovania príslušnej dokumentácie spĺňa požiadavky podľa zákona o posudzovaní vplyvov a dostatočne preukazuje možné pozitívne a negatívne vplyvy realizácie navrhovanej činnosti na životné prostredie.

Predpokladané negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie, ktoré boli identifikované v rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona o posudzovaní vplyvov je možné odstrániť alebo eliminovať realizáciou opatrení a podmienok, ktoré sú uvedené v správe o hodnotení, a ktoré spracovateľ posudku odporúča premietnuť aj do záverečného stanoviska. Za podmienky zapracovania navrhovaných opatrení považuje spracovateľ posudku realizáciu navrhovanej činnosti za prijateľnú. Popis a hodnotenie kladných a záporných vplyvov navrhovanej činnosti vrátane ich vzájomného pôsobenia je úplné.

Spracovateľ posudku tiež konštatuje, že vyhodnotenie predpokladaných vplyvov je v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie kľúčové. Uvádza, že v príslušných kapitolách správy o hodnotení je definovanie predpokladaných vplyvov zhrnutím toho podstatného. V prílohách správy o hodnotení sú všetky expertízne posudky – štúdie priložené v úplnom znení. Z vyhodnotenia predpokladaných vplyvov tak vyplynuli logické návrhy na opatrenia.

Spracovateľ posudku na základe preštudovania správy o hodnotení, odborných štúdií a posudkov, ktoré sú prílohou správy o hodnotení a všetkých dostupných vyjadrení, zápisníc a dokumentov, ako aj preverenia procesu hodnotenia vplyvov činnosti na životné prostredie odporučil realizáciu navrhovanej činnosti. Ďalej uvádza, že z celkového posúdenia predpokladaných vplyvov realizácie posudzovanej činnosti na životné prostredie, možno konštatovať, že investičný zámer je realizovateľný podľa navrhovaných variantov za akceptovateľných vplyvov na životné prostredie. Z hľadiska predpokladu menšieho negatívneho vplyvu vypúšťania škodlivín do ovzdušia je v oboch polyfunkčných súboroch stavieb optimálnym variantom - variant č. 1.

Odporúčania a závery z odborného posudku boli použité ako podklad pri spracovaní tohto záverečného stanoviska. Odborný posudok (aj na elektronickom nosiči dát) bol doručený na MŽP SR dňa 26. 10. 2021.

IV. KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

Celkové vplyvy navrhovanej činnosti na dotknuté územie boli na základe predložených podkladových materiálov a vyjadrení zainteresovaných strán komplexne zdokumentované a vyhodnotené. Predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie boli hodnotené z viacerých hľadísk: priame, nepriame, synergické, kumulatívne, pozitívne a negatívne vplyvy. V tomto rozsahu boli hodnotené vplyvy na obyvateľstvo, vplyvy na prírodné prostredie, vplyvy na krajinu, vplyvy na urbánny komplex a na využívanie zeme.

Celkové vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie boli vyhodnotené na základe výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie nasledovne:

Vplyvy na obyvateľstvo

V etape výstavby bude v priestore stavby zvýšený pohyb stavebných mechanizmov. Tento hlukom a sprostredkovane znečistením ovzdušia prašnosťou a výfukovými plynmi lokálne ovplyvní lokalitu a tým aj časť obyvateľov. Tento dopad však bude minimálny a krátkodobý. V areáloch sa nepredpokladá inštalácia zariadení, ktoré by mohli byť zdrojom vibrácií, elektromagnetického alebo rádioaktívneho žiarenia s negatívnym dopadom na obyvateľstvo. Priame vplyvy a riziká budú znášať len pracovníci priamo zúčastnení na výstavbe. Všetky práce musia byť zrealizované v súlade s STN a príslušnými bezpečnostnými predpismi. Na overenie cloniaceho vplyvu pripravovanej navrhovanej činnosti obidvoch navrhovaných variantov na denné osvetlenie okolostojacich existujúcich aj pripravovaných objektov bolo v rámci správy o hodnotení spracované svetlotechnické posúdenie. Rozhodujúce možné negatívne pôsobenie prevádzky na obyvateľstvo je nepriame prostredníctvom znečistenia ovzdušia, vznikom a nakladaním s odpadmi a hlukom z automobilov. Predpokladaný vplyv hluku bol pre oba súbory stavieb samostatne overený akustickými (hlukovými) štúdiami (príloha č. 5 správy o hodnotení - 5A Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 2 - Akustická štúdia, 5B Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 3 - Akustická štúdia), spracovanými v rámci procesu projektovej prípravy. Posúdenie hlukovej záťaže navrhovanej stavby je spracované v samostatných štúdiách pre oba polyfunkčné súbory stavieb osobitne. Zároveň boli navrhnuté protihlukové opatrenia. Ovplyvnenie obyvateľstva znečistením ovzdušia bolo vyhodnotené na základe vypracovanej rozptylovej štúdie, ktorá je súčasťou správy o hodnotení (príloha č. 6 správy o hodnotení - 6A Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 2 - Rozptylová štúdia, 6B Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 3 - Rozptylová štúdia). V štúdiu je hodnotená existujúca najvyššia koncentrácia znečisťujúcich látok na výpočtovej ploche po uvedení objektu do prevádzky a najvyššia koncentrácia znečisťujúcich látok od samotného objektu. Uvedenie objektu do prevádzky ovplyvní znečistenie ovzdušia najbližšieho okolia objektu. Najvyššie koncentrácie znečisťujúcich látok však neprekročia legislatívou stanovené limitné hodnoty, pri dodržaní návrhov opatrení na elimináciu znečisťovania ovzdušia. Posúdený bol taktiež vplyv plánovanej výstavby na denné osvetlenie okolitých miestností s dlhodobým pobytom ľudí. Súčasťou správy o hodnotení je svetlotechnické posúdenie, v ktorom je vyhodnotený vplyv na dennú osvetlenosť v miestnostiach dotknutých okolitých budov v zmysle STN 73 4301, STN 73 0580. Možno predpokladať, že vplyv plánovanej navrhovanej činnosti na preslnenie existujúcich bytov vyhovuje požiadavkám STN 73 4301. Tieto predpoklady boli overené svetlotechnickými posudkami, ktoré boli spracované pre navrhované varianty osobitne. Posudky sú súčasťou správy o hodnotení (príloha č. 7 správy o hodnotení - 7A Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 2 – Svetlotechnický posudok, 7B Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 3 – Svetlotechnický posudok). Z hľadiska obyvateľstva realizáciu navrhovanej činnosti možno hodnotiť pozitívne, nakoľko sa vytvorí niekoľko nových ponúk pracovných miest a služieb. Vhodnými stavebnými úpravami sa vytvorí esteticky pôsobivý prvok, čo pozitívne ovplyvní krajinný obraz lokality.

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

V rámci územia realizácie navrhovanej činnosti je časť zemín kontaminovaná ropnými látkami. Kontaminácia horninového prostredia a podzemných vôd je spojená s prienikom ropných látok v dôsledku bombardovania rafinérie Apollo v závere II. svetovej vojny. Problematika dekontaminácie bude riešená samostatným projektom, v ktorom budú určené

vhodné technologické postupy, technológie biodegradácie, resp. inými technikami. Odstránenie kontaminovanej zeminy bude mať významný pozitívny vplyv navrhovanej činnosti na horninové prostredie. Lokálna erózia nenarušuje stabilitu územia. Reliéf záujmového územia je typický nížinný. Reliéf záujmového územia je ovplyvnený vytvorením antropogénnych foriem reliéfu. Vzhľadom na nížinný charakter reliéfu nie je územie citlivé na geodynamické procesy a celkove reliéf záujmového územia vo vzťahu k realizácii navrhovanej činnosti možno považovať za málo zraniteľný. Rovinný reliéf je veľmi stabilný a má malú zraniteľnosť (5. stupeň). Realizáciou navrhovanej činnosti sa vytvoria nové antropogénne formy. Nepriaznivý vplyv na reliéf bude pôsobiť počas stavby a to vytváraním depónií povrchovej vrstvy a nahromadeného stavebného materiálu. Vplyv bude pôsobiť krátkodobo, nakoľko sa priestory v ďalšej fáze realizácie vyplnia stavebnými objektami. Pri dodržiavaní stavebných technológií a ostatných stanovených technických parametrov nehrozia v priebehu stavby žiadne významné riziká, príp. havárie. To sa týka aj dodržiavania predpisov a nariadení pre prepravu materiálov a predchádzaní únikov ropných látok do priestoru stavby a jej okolia (napr. prečerpávanie pohonných hmôt do nakladača, úniky z nákladných vozidiel pri pohybe v okolí). Extrémny prípad havarijného stavu môže byť spôsobený ich únikmi v dôsledku havárie alebo zlyhania obslužnej techniky. Opatrenia na elimináciu dôsledkov takéhoto stavu budú obsiahnuté v havarijnom pláne. Možný negatívny vplyv na územie by v takomto prípade bol eliminovaný okamžitým začatím sanačného čerpania. Určité riziko zdroja zvýšenej prašnosti a šírenia ruderalných bylín (šírenie do prirodzených biotopov v okolí, výskyt alergénov) predstavujú depónie zhrnutej humusovej vrstvy. Zabránenie prašnosti si vyžiada technické riešenie (v prípade, že sa ihneď nepoužije na rekultivačné účely, bude nevyhnutné prikrytie). V rámci prevádzkovania navrhovanej činnosti nie sú reálne priame vplyvy na horninové prostredie. Stavba bude navrhnutá tak, aby v maximálnej možnej miere eliminovala možnosť kontaminácie horninového prostredia. Prijaté stavebné, konštrukčné a prevádzkové opatrenia minimalizujú možnosť kontaminácie horninového prostredia v etape výstavby, ako aj v etape prevádzky.

Vplyvy na pôdu

Realizácia navrhovanej činnosti si nevyžiada záber poľnohospodárskej pôdy, ani nebude mať ďalšie priame či nepriame vplyvy na poľnohospodársku pôdu alebo lesné pozemky. Prevádzka objektov v oboch variantoch nebude mať ďalší priamy vplyv na pôdu v širšom území.

Vplyvy na ovzdušie

Podľa odborného odhadu sa hodnoty špičkových maximálnych krátkodobých imisných príspevkov zo súvisiacej dopravy pohybujú v blízkom okolí cestného ťahu pri bežných rozptylových podmienkach pre NO_x na úrovni desiatín µg.m⁻³ a pre CO na úrovni niekoľkých jednotiek µg.m⁻³. Hodnoty imisných prírastkov zo súvisiacej dopravy budú pod stanovenými limitnými hodnotami. Imisné prírastky plyných škodlivín zo súvisiacej nákladnej automobilovej dopravy je možné považovať za zanedbateľné. Príspevky dopravných frekvencií nákladnou automobilovou dopravou sú nízke, preto sa nepredpokladá ani záťaž obytných území pozdĺž prístupových komunikácií. Navrhovaná činnosť významne nezaťaží imisné pomery dotknutej existujúcej najbližšej obytnej zóny. Chod mikroklimatických charakteristík dominantným spôsobom ovplyvňuje blízkosť vodného toku Dunaja. Stavebné práce pri výstavbe však budú vplývať na kvalitu ovzdušia v bezprostrednom okolí stavby v podobe zvýšenej prašnosti a generovaných emisií z pohybu stavebných mechanizmov a nákladných automobilov. Tieto vplyvy musia byť časovo obmedzené na dobu trvania stavebných prác a so zachovaním nočného klľudu. Vplyv výstavby bude však krátkodobý, nepredpokladá sa dlhodobá záťaž stavebným

ruchom v dotknutom území. Vplyvy na chod klimatických charakteristík so širším dopadom nie je reálny. Určité riziko zdroja zvýšenej prašnosti a šírenia ruderálnych bylín (šírenie do prirodzených biotopov v okolí, výskyt alergénov) predstavujú depónie zhrnutej humusovej vrstvy. Zabránenie prašnosti si vyžiada technické riešenie (v prípade, že sa ihneď nepoužije na rekultivačné účely, bude nevyhnutné prikrytie). Lokálne zmeny mikroklimatických charakteristík by mohli súvisieť so zmenami prúdenia vzduchu, ktoré bude ovplyvnené prekážkami stavieb. Z hľadiska kvality ovzdušia budú objekty v území emitovať znečisťujúce látky do ovzdušia predovšetkým v dôsledku pohybu automobilov. Vykurovanie objektov vo variante č. 1 nebude priamym zdrojom znečisťovania ovzdušia. Vo variante č. 2 bude odvod spalín od plynových kotlov zabezpečený tak, aby boli splnené podmienky technickej prevádzky zariadenia a rozptylu škodlivín do ovzdušia. Možno predpokladať, že vplyv na ovzdušie a miestnu klímu bude len lokálny. Tento predpoklad bol overený rozptylovou štúdiou, ktorá je súčasťou správy o hodnotení (príloha č. 6 správy o hodnotení - 6A Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 2 - Rozptylová štúdia, 6B Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 3 - Rozptylová štúdia). Uvedenie objektu do prevádzky ovplyvní znečistenie ovzdušia len v najbližšom okolí objektu. Výška vypúšťania znečisťujúcich látok musí zabezpečovať ich dostatočný rozptyl v atmosfére. Najvyššie hodnoty koncentrácie znečisťujúcich látok v okolí budú nižšie ako sú príslušné imisné limity. Osobitným problémom je však znečisťovanie ovzdušia z dopravy. Navrhovaná činnosť bude situovaná v exponovanom území. Vplyv navrhovanej činnosti v celkovom kontexte tak možno charakterizovať ako málo významný.

Vplyvy na povrchové a podzemné vody

Územie, na ktorom je plánovaná realizácia navrhovanej činnosti sa nachádza v oblasti bývalej rafinérie Apollo zbombardovanej v čase 2. svetovej vojny. Kvartérne zeminy a podzemná voda sú znečistené ropnými produktmi v celom záujmovom území. Znečistenie tvorené látkami ropného pôvodu pretrváva dlhodobo v horninovom prostredí a spolu s podzemnou vodou sa transportuje do okolitého prostredia. Migrácia je ovplyvnená kolísaním hladiny podzemnej vody. Na šírenie má výrazný vplyv prúdenie podzemnej vody. V smere prúdenia dochádza k najväčšiemu rozšíreniu kontaminovaných častí. Vplyvom difúzie dochádza k prenikaniu častíc aj proti prúdeniu podzemnej vody. So vzdáľovaním od zdroja dochádza k postupnému znižovaniu až po hranicu znečistenia. Zabezpečenie stavebnej jamy je navrhované podzemnými tesniacimi a pažiacimi stenami votknutými do nepriepustného podlažia. Stavebná jama bude vybudovaná pomocou technológie kopaných podzemných stien. Jednou z ich hlavných funkcií bude ochrana pred prestupom voľnej fázy ropných látok (ďalej len "VFRL"). Úlohou bude zamedzenie environmentálneho rizika a vytvorenie opatrení vedúcich k zníženiu VFRL v dvoch krokoch, to znamená zamedzeniu prestupu VFRL do riešeného územia a odstránenie VFRL z riešeného územia. Počas výstavby bude potrebné zabezpečiť odvodnenie stavebnej jamy súborom dočasných čerpacích vrtov a čerpacích jímok. Odvedené čerpané podzemné vody budú po prečistení a sanácii podzemnej vody stavebníkom vybranou certifikovanou a odborne spôsobilou firmou spätne zapojené do prirodzeného obehu podzemných vôd v prostredí. Opätovné začlenenie týchto vôd do vodného cyklu je navrhnuté z dôvodu ochrany životného prostredia a snahy zachovania súčasného stavu okolitého ekosystému. Na úrovni technického a konštrukčného riešenia celého čerpacieho a odvodňovacieho systému a v zmysle príslušných legislatívnych požiadaviek na kvalitu vody na výstupe je možné dosiahnuť takú prevádzku, ktorá nebude mať prípadný nežiaduci vplyv na kvalitu podzemných vôd v predmetnej oblasti, či ostatných zložiek životného prostredia. Dekontamináciu - odstránenie VFRL a čerpaných podzemných vôd, ich monitoring pri vypúšťaní do infiltračných vrtov zabezpečí vybraná certifikovaná firma. Odvádzanie čerpanej vody cez infiltračné vrty – infiltrácia čerpaných vôd do

horninového prostredia je vhodná, nebude narušená základná požiadavka infiltrácie – t.j. nebude infiltrovaná kvalitatívne horšia voda ako je „súčasná kvalita podzemných vôd“ v najvrchnejšom zvodnenom kolektore v predmetnej oblasti. Na základe požiadavky rozsahu hodnotenia v bode 2.2.8 Doplniť a vyhodnotiť kumulatívny vplyv navrhovanej činnosti na zmeny prúdenia podzemných vôd v danom území bol spracovaný samostatný hydrogeologický model, ktorý je súčasťou správy o hodnotení (príloha č. 4 správy o hodnotení P4 Hydrogeologický model - určenie výšok hladín podzemnej vody). Z hľadiska vodných zdrojov realizácia navrhovanej činnosti nepredpokladá výraznejšie zásahy do kvalitatívnych ani kvantitatívnych parametrov. Predmetné územie sa nenachádza v území významných zdrojov podzemných vôd. Pri zakladaní stavieb v predmetnej lokalite sa v technickom riešení uvažuje, že stavba zasiahne hladinu podzemnej vody a budú navrhnuté opatrenia na zamedzenie negatívneho ovplyvnenia kvality podzemných vôd. Na zásobovanie vodou bude používaná voda z verejného vodovodu. Odvod splaškových a vôd z povrchového odtoku (dažďových vôd) bude zabezpečený do kanalizačného systému. Možný sprostredkovaný vplyv na kvalitu vôd je prostredníctvom odpadových vôd, ktoré budú vznikať v súvislosti s hygienickými potrebami obyvateľov a návštevníkov a odtok vody z povrchového odtoku. V areáli bude vybudovaná kanalizácia, ktorá bezpečne odvedie vody z povrchového odtoku a splaškové vody tak, že tieto nesmú predstavovať nebezpečie zhoršenia kvality povrchových a podzemných vôd.

Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz

Súčasná štruktúra krajiny záujmového územia predstavuje silne antropogénne pozmenenú urbánnu krajinu. V minulosti daný priestor predstavoval významné priemyselné centrum Bratislavy, ktoré však postupne zatváralo prevádzky a budovy postupne chátrali. V poslednom období boli staré budovy zbúrané a v súčasnosti v okolí priamo dotknutého územia prebieha nová výstavba administratívno-obytných stavieb. Realizácia navrhovanej činnosti preto ovplyvní charakter daného územia z hľadiska funkčného. Z hľadiska krajinej štruktúry možno konštatovať, že v danom území jeden typ územia s bývalou priemyselno-výrobnou a skladovou funkciou, nahradí nový typ územia, v ktorom budú dominovať výškové moderné budovy doplnené infraštruktúrou a parkovými plochami. Realizácia navrhovanej činnosti nebude mať negatívny vplyv na štruktúru krajiny. Výstavbou navrhovanej činnosti sa doplní súčasný charakter lokality. Budú však musieť byť rešpektované všetky stanovené limity stavby. V konečnom dôsledku, vzhľadom na súčasný charakter a stav dotknutého územia, navrhovaná činnosť s vhodnou vegetačnou úpravou okolitého terénu môže byť pozitívnym prínosom v mestskom prostredí z hľadiska estetického a krajnotvorného. Novým charakterom využitia územia a odstránením budov a plôch bude navrhovaná činnosť prínosom pre celkový charakter a estetické vnímanie lokality. Kompozícia zelene vnútrobloku bude postavená na maximalizovaní súvislých zelených plôch prevažne rovinného charakteru doplneného jemným zvlnením terénu. Pre vytvorenie príjemnej mikroklímy tu budú situované rozvoľnené skupiny nižších stromov, po obvode zelených plôch budú rozmiestnené skupiny nižších krov, tráv a pôdopokryvných rastlín. Priestorová kompozícia bude doplnená prvkami drobnej architektúry s funkciou estetického a praktického doplnku k vybavenosti priestoru pre obyvateľov, zamestnancov spoločností sídliačich v okolitých objektoch a návštevníkov. Ide o prvky mestského mobiliáru, ako napríklad lavičky organicky tvarované z pohľadového betónu, odpadkové koše, stojany na bicykle, pergoly nad plochami terás, kovové opticky deliace prvky v rámci zelene atď.

Vplyvy na biodiverzitu, chránené územia a ich ochranné pásma

Realizácia navrhovanej činnosti nebude mať priamy vplyv na genofond a biodiverzitu územia. Dôjde k záberu plôch, ktoré v súčasnosti z hľadiska biodiverzity nemajú podstatný

význam. Zabraté budú len plochy ruderálnej vegetácie, ktorá nepatrí k významným biotopom. Nie je predpoklad ani priameho či nepriameho negatívneho ovplyvnenia genofundu a biodiverzity širšieho záujmového územia. Na priamo dotknutých plochách sa vyskytujú druhy flóry, ktoré sú bežne zastúpené na podobných stanovištiach na území celého mesta. Tieto druhy produkujú dostatočné množstvo semien, alebo sa rýchle dokážu šíriť aj vegetatívne a svoje „straty“ dokážu rýchle nahradiť. Vzácné alebo ohrozené druhy sa na dotknutých plochách nevyskytujú. Rovnako to platí aj o dotknutých druhoch živočíchov. Bezstavovce, ktoré tu žijú, sa tu vyskytujú bežne a sú prispôsobené stálemu tlaku okolitých vplyvov, resp. sú to dokonca druhy, ktoré sú „škodcami“ a do územia sa dostali práve činnosťou človeka alebo ich šírenie nepriamo podporuje. V území neboli zistené vzácne alebo chránené druhy, ktoré sa skôr zdržujú alebo sú viazané na prirodzené alebo prírode blízke biotopy. Stavovce, ktoré v súčasnosti obývajú dané územie, sú dostatočne mobilné, aby v prípade ohrozenia dokázali opustiť priestor (napr. vtáky) a po skončení vplyvov sa sem vrátili. Nepriame vplyvy sú spojené s vlastnou stavebnou činnosťou navrhovanej činnosti, predovšetkým s hlukom a prašnosťou pri stavebných prácach. Počas prevádzky sú vplyvy spojené so zvýšenou frekvenciou dopravy (hluk, emisie), so znečisťovaním ovzdušia z neenergetických zdrojov (vykurovanie objektu) so znečisťovaním vôd (splaškové a dažďové vody) a s nakladaním s odpadmi. Tieto vplyvy budú technickými opatreniami znížené do úrovne stanovenej príslušnými legislatívnymi normami. Navrhovaná činnosť neovplyvní ani priamo a ani nepriamo územia, ktoré sú v záujme ochrany prírody. Všetky chránené územia a územia Natura 2000 – územia európskeho významu a chránené vtáčie územia, ako aj ostatné národne alebo medzinárodne významné lokality sa nachádzajú vo väčšej vzdialenosti od dotknutého územia – prírodne hodnotné lokality, ktoré požívajú ochranu v zmysle zákona o OPK sú v prípade navrhovanej činnosti vo väčšej vzdialenosti od lokalizácie navrhovanej činnosti. Realizácia navrhovanej činnosti chránené územia ani nepriamo významne neovplyvní. Predpokladané nepriame vplyvy na chránené územia tiež možno hodnotiť ako akceptovateľné, za podmienky dodržania legislatívnych noriem v oblasti ochrany ovzdušia, ochrany vôd, hlukovej záťaže a nakladania s odpadmi. Do riešenej lokality nezasahuje žiadne chránené územie. V súlade so zákonom o OPK platí v dotknutom území prvý stupeň ochrany. V etape výstavby priamo fyzicky nebude na uvedené chránené územia zasahovať žiadna činnosť a nebudú realizáciou zámeru ovplyvnené ani žiadne zložky prírodného prostredia týchto území. Vzhľadom na vzdialenosť lokalizácie chránených území nie je predpoklad ani ich nepriameho ovplyvnenia prostredníctvom znečistenia ovzdušia a hlukom zo stavebnej činnosti. Podobne ani počas prevádzky nebude priamo fyzicky na uvedené chránené územia zasahovať žiadna činnosť a nebudú realizáciou zámeru ovplyvnené ani žiadne zložky prírodného prostredia týchto území.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Územie, na ktorom má byť predmetná navrhovaná činnosť realizovaná leží v človekom intenzívne využívanej krajine v dotyku s existujúcimi významnými komunikačnými koridormi. Už tento fakt naznačuje, že biota záujmového územia je do značnej miery ovplyvnená a determinovaná zásahmi človeka v minulosti i súčasnosti.

Pôvodná vegetácia záujmového územia je úplne zmenená a nezachovali sa tu žiadne pôvodné biotopy alebo lokality s výskytom významných druhov flóry alebo fauny. Realizácia navrhovanej činnosti nebude mať významný priamy ani nepriamy vplyv na genofond a biodiverzitu územia. Dôjde k záberu plôch, ktoré v súčasnosti z hľadiska biodiverzity nemajú podstatný význam. Zabraté budú len plochy, ktoré nepatria k významným biotopom. Kvalita týchto plôch vzhľadom na biodiverzitu je veľmi nízka, prevládajú tu devastované plochy bez vegetácie alebo plochy ruderálnej vegetácie s náletovými drevinami. V etape výstavby pri

výkopových prácach, vplyvom prevádzky stavebnej a prepravnej techniky alebo dočasne pri uskladnení stavebného materiálu nedôjde k záberu plôch významných biotopov, pri ktorých by sa prejavil významný vplyv realizácie navrhovanej činnosti na genofond a biodiverzitu priamo dotknutého územia alebo jeho širšieho okolia. Možno predpokladať vplyv dočasného krátkodobého zvýšenia prašnosti v území pri zemných prácach a vzhľadom na živočíchov k tomu pristúpi aj čiastočné zvýšenie hlučnosti a celkového znečistenia okolia stavby počas realizácie a výstavby. Tým bude dočasne ovplyvnená prítomnosť daných druhov fauny v území. Vzhľadom na vzdialenosť významných prírodných ekosystémov od lokality navrhovanej činnosti nie je predpoklad ani priameho či nepriameho negatívneho ovplyvnenia genofondu a biodiverzity širšieho záujmového územia. Chránené územia, územia európskeho významu a chránené vtáčie územia sú mimo dosahu stavebných aktivít spojených s realizáciou navrhovanej investície. Ani jedno z týchto chránených území nebude výstavbou a ani prevádzkou navrhovanej činnosti priamo alebo nepriamo ovplyvnené.

Presun mechanizmov bude vykonávaný po existujúcich dopravných trasách. V týchto súvislostiach nie je počas realizácie navrhovanej činnosti reálny predpoklad negatívnych vplyvov na geologické prostredie, pôdu, vodu, genofond a biodiverzitu a na krajinu. Zariadenie staveniska obidvoch navrhovaných variantov bude riešené na ploche pozemku, ktorý je vyčlenený pre zástavbu. Na týchto plochách bude umiestnené sociálne zariadenie staveniska a skládky materiálov – stavebný dvor. Realizácia navrhovanej činnosti bude predstavovať zásah do plôch, na ktorých bude potrebný nevyhnutný výrub drevín v zmysle zákona o OPK. V súčasnosti sa na dotknutom území vyskytujú aj dreviny, ktoré predstavujú jedince s obvodom kmeňa väčším ako 40 cm, pre ktoré bude potrebný súhlas na výrub drevín. Ostatná zeleň bude stavebnou činnosťou, kladenými prípojkami inžinierskych sietí, realizáciou spevnených plôch a novonavrhaným dopravným systémom rešpektovaná. Vzhľadom na vzdialenosť významných prírodných ekosystémov od lokality obidvoch navrhovaných variantov nie je predpoklad priameho negatívneho ovplyvnenia genofondu a biodiverzity širšieho záujmového územia prevádzkou navrhovanej činnosti.

Územie leží v človekom intenzívne využívannej krajine a tým je biota záujmového územia do značnej miery ovplyvnená a determinovaná zásahmi človeka v minulosti i v súčasnosti. Pôvodná vegetácia záujmového územia bola zmenená už v minulosti v prospech človekom vytvorenej parkovej alebo ruderalnej vegetácie a tento trend vývoja pretrváva aj v súčasnosti. Možno predpokladať, že po výstavbe navrhovaných objektov v území dominanciu prevezmú parkovo upravené plochy s vysiatymi trávnikmi a drevinovou – stromovou alebo krovitou – vegetáciou.

Vplyv realizácie navrhovanej činnosti na faunu, flóru a biotopy (resp. vplyvy na genofond a biodiverzitu) územia sa nebude prejavovať ani v etape počas prevádzky, resp. budú tu pôsobiť len vplyvy, ktoré sú tu už aj v súčasnosti spôsobené okolitými stavbami a cestnými komunikáciami. Je to hlavne efekt trvale zastavaného územia a bariérový efekt územia. Medzi najvýznamnejšie zásahy a vplyvy na flóru územia počas prevádzky možno považovať trvalú zmenu podmienok pre existenciu druhov – zastavaním územia a plánovanými parkovými úpravami sa podstatne zmenia podmienky pre existenciu pôvodných rastlinných druhov a pôvodných biotopov územia. Väčšinu týchto vplyvov v etape prevádzky vzhľadom na živočíchov možno považovať za nepriame, len menšiu časť za priame. Rovnako ako pre etapu výstavby vzhľadom na významné biotopy, flóru a faunu širšieho okolia sledovaného územia platí, že realizácia navrhovanej činnosti nebude predstavovať významný vplyv na tieto zložky prírodného prostredia.

Vzhľadom na dostatočnú priestorovú vzdialenosť významných prírodných ekosystémov od lokality kde má byť navrhovaná činnosť realizovaná nie je predpoklad priameho negatívneho ovplyvnenia genofondu a biodiverzity širšieho záujmového územia. Návrh novej zelene bude rešpektovať reguláciu územia podľa územného plánu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy. V zmysle tejto regulácie je na všetkých rozvojových plochách územia zabezpečený podiel zelene na teréne s cieľom vytvorenia kvalitného mestského prostredia zodpovedajúceho významu lokality. Sadovnícke úpravy v oboch navrhovaných variantoch pre tento stupeň projektu zohľadňujú všetky požiadavky, ktoré sú na ne kladené (charakteristiky a prírodné pomery daného územia, estetické požiadavky, možnosti údržby atď.) s cieľom maximálneho začlenenia diela do okolitej mestskej krajiny. Esteticky a funkčne budú dopĺňať komplex objektov a budov.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Medzi najvýznamnejšie prvky ÚSES v dotknutom území patrí biokoridor rieky Dunaj. Jeho najvýznamnejšie zložky v dotknutom území tvorí samotný tok rieky a zachované zvyšky lužných lesov na petržalskej strane Dunaja. Vlastné dotknuté územie aj v minulosti predstavovalo zastavané územie, ktoré nebolo základnou zložkou biokoridoru. V súčasnosti je kvalita prírodných daností územia ešte nižšia a preto dotknuté územie možno charakterizovať ako plochu v dotyku biokoridora, no nie jeho funkčnú súčasť. Preto realizácia navrhovanej činnosti nebude mať významný vplyv na biokoridor rieky Dunaj. Ďalšie významné prvky územného systému ekologickej stability nadregionálnej alebo regionálnej úrovne sú situované v širšom zázemí sledovaného územia. Žiadne z týchto prvkov ÚSES nebudú priamo postihnuté realizáciou navrhovanej činnosti v tejto etape riešenia využitia územia. Realizácia navrhovanej činnosti priamo záberom plôch nezasiahne do toku Dunaja a ani do lokalít biocentier alebo biokoridorov v širšom okolí. Počas prevádzky sa už nebudú prejavovať vplyvy spojené s priamym záberom plôch, ale budú pretrvávajúce vplyvy vyplývajúce zo zastavaného územia. Vplyvy na prvky ÚSES počas prevádzky možno hodnotiť ako nepriame a z hľadiska významnosti málo významné.

Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Vplyvy na urbánny komplex v priebehu výstavby budú spoločné pre obidva varianty riešenia. V priebehu výstavby dôjde k zmene funkčného využitia územia. V súčasnej dobe toto územie predstavuje nevyužívaný brownfield po čiastočne zbúraných objektoch. Ovplyvnené môžu byť prilahlé zastavané územia zvýšeným hlukom a prašnosťou počas výstavby. Výstavba dopravných stavieb môže spôsobiť dočasné dopravné obmedzenia na prilahlých komunikáciách. Urbanistickým a architektonickým zámerom je ponúknuť obyvateľom kvalitu života v meste a zároveň priniesť množstvo zelených plôch s vytvorením oddychových zón.

Synergické a kumulatívne vplyvy

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti a jej bilančné parametre, riešenie dopravy a výsledky hodnotenia jednotlivých vplyvov na životné prostredie vyhodnotených kumulatívne s existujúcim zaťažením prostredia pri realizácii príslušných opatrení za účelom dodržania platných hygienických limitov sa nepredpokladá taký nárast kumulatívnych a synergických vplyvov, ktorý by generoval vznik preťažených lokalít v hodnotenom území navrhovanej činnosti s následkom významného zhoršenia zdravia obyvateľstva, resp. stavu životného prostredia.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky a archeologické náleziská

Vzhľadom k rovnakému rozsahu územia určeného na zastavanie sú v obidvoch navrhovaných variantoch vplyvy počas výstavby na kultúrne a historické pamiatky rovnaké a vzhľadom na uvedené skutočnosti málo významné. Ku každej pripravovanej stavebnej činnosti na posudzovanom území je potrebné vyžiadať v zmysle § 30 ods. 4 a § 41 ods. 4 pamiatkového zákona vyjadrenie Krajského pamiatkového úradu Bratislava ako dotknutého orgánu štátnej správy, ktorý určí spôsob ochrany evidovaných a potencionálnych archeologických nálezísk a nálezov. Pri realizácii plánovanej navrhovanej činnosti nie je predpoklad, že by mohlo dôjsť k narušeniu alebo zničeniu nálezov mimoriadnej hodnoty, preto bude nevyhnutné zabezpečiť ochranu pamiatkových hodnôt na riešenom území v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu formou záchranného archeologického výskumu s dostatočným časovým predstihom. Počas prevádzky nie je predpoklad vplyvu na prípadné archeologické náleziská v posudzovanom území. Vzhľadom k rovnakému rozsahu územia určeného na zastavanie sú v oboch variantoch vplyvy počas výstavby na archeologické náleziská rovnaké a vzhľadom na uvedené skutočnosti málo významné.

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Na území realizovanej navrhovanej činnosti sa nenachádzajú paleontologické náleziská a významné geologické lokality. V prípade objavu paleontologického náleziska v priebehu výstavby musí byť postupované v súlade s ustanoveniami zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny. Vzhľadom k rovnakému rozsahu územia určeného na zastavanie sú v oboch variantoch vplyvy počas výstavby na paleontologické náleziská a významné geologické lokality rovnaké a vzhľadom na uvedené skutočnosti málo významné. Počas prevádzky nie je predpoklad vplyvu na paleontologické náleziská a významné geologické lokality, keďže ochrana prípadných nálezov bude vykonaná v priebehu výstavby. Vplyv na paleontologické náleziská a významné geologické lokality bude rovnaký počas prevádzky v prípade obidvoch variantov riešenia.

Iné vplyvy

Pri realizácii navrhovanej činnosti v dotknutom území nie sú očakávané žiadne ďalšie, ako vyššie uvedené vplyvy, ktoré by mohli ovplyvniť pohodu a kvalitu života obyvateľov dotknutej lokality, prírodné prostredie či dotknutú krajinu.

Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Vplyvy presahujúce štátne hranice sa vzhľadom na charakter, rozsah a umiestnenie navrhovanej činnosti nepredpokladajú.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

Negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na veľkoplošné a maloplošné chránené územia sa nepredpokladajú, nakoľko ich navrhovaná činnosť nezasahuje a zároveň v jej bližšom okolí sa takéto chránené územia ani nenachádzajú. Na ploche riešeného územia platí 1. stupeň územnej ochrany prírody a krajiny podľa zákona OPK. Negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na chránené územia a ich ochranné pásma neboli identifikované. Navrhovaná činnosť nezasahuje do lokalít Natura 2000 a zároveň sa žiadne lokality Natura 2000 nenachádzajú ani v širšom okolí navrhovanej činnosti. Vplyvy na tieto chránené územia neboli identifikované.

Navrhovaná činnosť samostatne a ani v kombinácii s inou činnosťou nebude mať negatívny vplyv na územie patriace do súvislej európskej sústavy chránených území alebo na územie európskeho významu a na ich priaznivý stav z hľadiska ich ochrany.

VI. ROZHODNUTIE VO VECI

1. Záverečné stanovisko

MŽP SR na základe komplexného posúdenia navrhovanej činnosti podľa zákona o posudzovaní vplyvov, pri ktorom bol zohľadnený stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, po vyhodnotení predložených stanovísk a pripomienok, výsledku verejného prerokovania a záverov odborného posudku a za súčasného stavu poznania

s ú h l a s í

s realizáciou navrhovanej činnosti „Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 2 a Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 3“ za predpokladu dodržania príslušných platných právnych predpisov a splnenia podmienok a realizácie opatrení uvedených v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska.

Platnosť záverečného stanoviska je sedem rokov odo dňa nadobudnutia jeho právoplatnosti. Záverečné stanovisko nestráca platnosť, ak sa počas jeho platnosti začne konanie o umiestnení alebo povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

2. Odsúhlasený variant

Na základe záverov komplexného posúdenia navrhovanej činnosti podľa zákona o posudzovaní vplyvov príslušný orgán **súhlasí s realizáciou navrhovanej činnosti podľa variantu č. 1 uvedeného v správe o hodnotení** a popísaného v bode II.6. tohto záverečného stanoviska.

3. Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ak je spojené s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny

Na základe charakteru navrhovanej činnosti, celkových výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, na základe správy o hodnotení a odborného posudku, s prihliadnutím na stanoviská zainteresovaných subjektov, sa pre etapu prípravy, realizácie a prevádzky navrhovanej činnosti určujú nasledovné opatrenia a podmienky:

1. Podľa úrovne a charakteru všetkých faktorov práce a pracovného prostredia, ktoré môžu ovplyvniť zdravie zamestnancov, zhodnotiť zdravotné riziká a zabezpečiť opatrenia na zníženie expozície zamestnancov na najnižšiu dosiahnuteľnú úroveň v súlade so zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, s nariadením vlády Slovenskej republiky č. 355/2006 Z. z. o ochrane

zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v platnom znení a s nariadením vlády Slovenskej republiky č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku.

2. Zabezpečiť optimálnu mikroklímu mestského priestoru, dôraz klásť na urbanistický detail a prvky drobnej architektúry (použiť kvalitné materiály mestského mobiliáru). Pri riešení materiálovej skladby a vzhľadom na orientáciu riešenia k svetovým stranám zohľadniť prehrievanie územia. Uplatniť budovanie vodných prvkov, fontán, jazierok ako aj fontánok na pitie, ktoré sú nevyhnutné kvôli narastajúcim periódam horúčav a sucha. Za najvýhodnejšie sa považujú vodné prvky, ktoré slúžia zároveň na zachytávanie dažďovej vody/extrémnych zrážok.
3. Minimalizovať plochy spevnených plôch, realizovať ich len ak sú z technických dôvodov nevyhnutné a tým znižovať rozlohu v lete prehrievaných plôch; vytváranie vhodnej mikroklímy pre chodcov a cyklistov, dostatočného tieňa. Výber zelene prispôbiť vhodným stanovištným podmienkam jednotlivých druhov a očakávaným dopadom zmeny klímy.
4. Zaviazat' zhotoviteľa stavby na dodržanie systému kontroly stavebných mechanizmov a dopravných prostriedkov na prijatie opatrení na zamedzenie úniku škodlivých látok do pôdy, podzemných a povrchových vôd, zabezpečiť ich pravidelnú údržbu a kontrolu.
5. Zabezpečiť, aby koncentrácia emisií tuhých znečisťujúcich látok neprekročila pri všetkých stavebných činnostiach stanovenú hodnotu, eliminovať zdroje prašnosti. Pri činnostiach, pri ktorých môžu vznikáť prašné emisie (napr. práce zabezpečujúce uvoľnenie riešeného územia a zemné práce) je potrebné využiť technicky dostupné prostriedky na obmedzenie vzniku týchto prašných emisií.
6. Počas realizácie udržiavať dostatočnú vlhkosť povrchov manipulačných plôch na zabránenie prašnosti alebo obmedzenie rozprašovania.
7. Pravidelne čistiť dopravné cesty a manipulačné plochy.
8. Zabezpečiť dobrý technický stav pracovných mechanizmov a dopravných prostriedkov, aby nedošlo k únikom ropných látok.
9. Zamedziť odvod dažďových vôd mimo staveniska. Zamedziť znečisteniu vôd vhodnými opatreniami napr. proti úniku ropných látok, pevných častíc atď. (ropné látky, blato, umývanie vozidiel).
10. Dažďové vody zachytené na pozemku realizovanej navrhovanej činnosti riešiť do vsakovacích objektov, nie do verejnej kanalizácie pokiaľ to hydrologické a geologické pomery územia umožňujú.
11. Skladovanie prašných stavebných materiálov, v hraniciach navrhovaného staveniska, minimalizovať, resp. ich skladovať v uzatvárateľných plechových skladoch a stavebných silách.
12. Nakladanie s odpadmi zabezpečovať v súlade s právnymi požiadavkami platnými v oblasti odpadového hospodárstva.
13. Stavenisko a stavebný dvor zabezpečiť vhodnými kontajnermi na zhromažďovanie odpadov.
14. Zabezpečiť separáciu a čo možno najväčšie zhodnotenie odpadov, ktoré vzniknú pri výstavbe.
15. Pred plánovanými stavebnými prácami s predpokladanými vysokými hladinami A zvuku (viac ako 70 dB vo vonkajšom chránenom priestore), informovať obyvateľov o plánovanom čase ich uskutočňovania.

16. Organizáciu dopravy počas výstavby prispôbiť navrhnutým trasám príjazdov a odjazdov staveniskovej dopravy, v prípade potreby usmerniť dopravným značením.
17. Stavebný dvor a dvor stavebných mechanizmov umiestniť pri zohľadnení možností samotnej technológie a postupu výstavby, čo najďalej od územia s funkciou bývania.
18. Zemné práce, dovoz materiálu a technológie riešiť len dopravnými mechanizmami, ktoré vyhovujú prevádzkovým a bezpečnostným predpisom.
19. Parkovanie mechanizmov a dopravných zariadení riešiť na odstavných plochách na to určených.
20. Zabezpečiť, aby zeleň v dotyku riešeného územia bola počas výstavby rešpektovaná v plnom rozsahu (odstupom, ochranou, odborným ošetrovaním).
21. Do náhradnej výsadby zaradiť dreviny a krovitý porast odolný voči klimatickým zmenám s prihliadnutím na urbánne prostredie, environmentálne, estetické a stanovištné podmienky.
22. Dôkladne zabezpečovať prevádzku a údržbu odlučovača ropných látok a tým zabezpečiť jeho účinnosť.
23. Zabezpečiť, aby odpad bol skladovaný na pozemku len na nevyhnutnú dobu a bol čo najskôr po vzniku odvezený k oprávnenému odberateľovi.
24. Zabezpečiť, aby zhodnocovanie odpadov bolo realizované prostredníctvom osoby oprávnenej nakladať s odpadmi.
25. Zabezpečiť, aby držiteľ odpadov viedol a uchovával evidenciu o druhoch a množstve odpadov, o ich zhodnocovaní a zneškodňovaní
26. So neznečistenými a znečistenými zeminami nakladať separátne. Pre prevádzkové riadenie odťažovania bude ustanovený environmentálny dozor (ako súčasť stavebného dozoru vykonávateľa prác), ktorý bude rozhodovať o spôsobe nakladania s výkopovou zeminou a to priebežne na základe senzorických znakov znečistenia v zemi (farba, konzistencia, zápach zeminy). Environmentálny dozor musí mať odbornú spôsobilosť na vykonávanie geologických prác podľa geologického zákona č. 569/2007 Z. z.
27. Odťažené znečistené zeminy následne sanovať metódou ex situ, t. j. odvieť z lokality na dekontaminačnú plochu, kde budú zhodnotené procesom biodegradácie, alebo uložené na skládku nebezpečných odpadov.
28. Vytvoriť opatrenia vedúce k zníženiu VFRL v dvoch krokoch, t. j. zamedzeniu prestupu VFRL do riešeného územia a odstránenie VFRL z riešeného územia.
29. Odvedené čerpané podzemné vody po prečistení a sanácii podzemnej vody investorom vybranou certifikovanou a odborne spôsobilou firmou späťne zapojiť do prirodzeného obehu podzemných vôd v prostredí.
30. V plnej miere rešpektovať a zohľadniť závery vyplývajúce z Analýzy rizika znečisteného územia a taktiež rešpektovať rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 5641/2019-5.2, 10021/2019 zo dňa 27. 02. 2019, v ktorom boli stanovené cieľové hodnoty sanácie pre podzemné vody a požiadavky na sanáciu znečisteného územia.
31. Dodržať opatrenia uvedené v správe o hodnotení na str. 316 – 345.
32. Zabrániť migrácii znečistenej podzemnej vody vo vrchnej časti kolektora s voľnou fázou ropných látok do priestoru stavebnej parcely a zo stavebnej parcely bariérovým prvkom - podzemnou tesniacou stenou tak, aby hydrogeologické pomery územia neboli výstavbou bezdôvodne ovplyvnené.
33. Zabezpečiť, aby čerpaním a filtráciou podzemnej vody nedošlo v oblasti k takým zmenám prúdenia podzemnej vody, v dôsledku ktorých by dochádzalo k ďalšiemu rozširovaniu znečistenia, resp. kontaminačného mraku.
34. V ďalšom stupni projektovej dokumentácie stanoviť presnejšie objem predpokladaného množstva znečistenej zeminy.

35. Pri výkopových prácach odstrániť kontaminovanú zeminu v celom rozsahu objemu výkopu v súlade so závermi rizikovej analýzy potvrdenej rozhodnutím Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky.
36. Po ukončení výkopových prác zabezpečiť posačný monitoring zložiek životného prostredia s preukázaním ohniska znečistenia z horninového prostredia a znečistených podzemných vôd v dotknutom území plánovanou výstavbou a to v súlade so závermi rizikovej analýzy schválenej Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky.
37. Dôsledne vykonávať odborný geologický dohľad (environmentálny dozor) a dôsledne realizovať sanačný a posačný monitoring.
38. V projekte pre stavebné povolenie riešiť vybudovanie pozorovacieho objektu pri podzemnej stene v miestach vsakovania tak, aby bolo možné sledovať výšku hladiny vo zvodnenom prostredí, vykonávať hydrologický monitoring hladiny podzemnej vody.
39. Pri realizácii výsadby drevín nad podzemnými konštrukciami garáže je potrebné zabezpečiť, aby dreviny boli vysadené do substrátu s primeranou hĺbkou
40. Náhradnú výsadbu za nevyhnutný výrub drevín realizovať priamo na lokalite navrhovanej činnosti s preferenciou výsadby vzrastlých stromov a pre výsadbu použiť najmä odolné druhy domácich drevín.
41. Výrub drevín realizovať v mimohniezdnom období.
42. Počas výstavby zabezpečiť ochranu stromovej aleje na Plátenickej ulici. Pri ochrane drevín postupovať podľa STN 83 7010 Ochrana prírody. Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie.
43. V spodrobnejšom riešení v rámci dokumentácií predkladaných na následné povolenie konania navrhnúť vhodné vodozadržné opatrenia v súlade so strategickým dokumentom „Stratégia adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy mestskej časti Bratislava Ružinov“.
44. V rámci dokumentácií predkladaných na následné povolenie konania navrhnúť a zapracovať opatrenia „Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“ schválený uznesením vlády SR č. 148/2014 v ďalšom stupni projektovej dokumentácie

4. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy

Na základe ustanovení § 39 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov je ten, kto bude navrhovanú činnosť realizovať, povinný zabezpečiť súlad s týmto zákonom, s rozhodnutiami vydanými podľa tohto zákona a ich podmienkami, a to počas celej prípravy, realizácie a ukončenia činnosti.

Predmetom záujmu monitorovacieho systému sú tie zložky životného prostredia, pri ktorých výstavba a prevádzka navrhovanej činnosti spôsobí kvantifikovateľnú zmenu charakteristík. Účelom monitorovacieho a informačného systému je vlastným sledovaním (monitoringom) a preberaním z jestvujúcich informačných zdrojov získavať údaje o vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie a získané údaje spracovávať. Cieľom monitorovania je sledovanie a porovnanie reálnych vplyvov výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj overenie zapracovania a funkčnosti navrhnutých opatrení a v prípade nutnosti tvorbou dodatočných opatrení.

Zmyslom monitorovania je zachovať environmentálny vplyv na navrhovanú činnosť aj v rámci jej povoľovania podľa osobitných predpisov a počas jej prevádzky.

V rámci environmentálneho monitoringu výstavby navrhovanej činnosti sa odporúča sledovať správnu realizáciu opatrení na minimalizáciu nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, ktoré by mali vykonávať príslušní odborní špecialisti, špecializované organizácie a orgány štátnej správy, ako je to stanovené vo všeobecne záväzných právnych predpisoch v danej oblasti. V tejto súvislosti je potrebné upozorniť na dodržiavanie podmienok ochrany zdravia pri práci, požiaro-bezpečnostných predpisov a podobne.

Navrhované opatrenia by sa mali stať logickou súčasťou následného procesu povoľovania navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov a ich realizácia a funkčnosť by mala byť overená povoľujúcim orgánom pred kolaudačným rozhodnutím, resp. pred uvedením navrhovanej činnosti do prevádzky.

Podľa § 39 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov je navrhovateľ povinný zabezpečiť vykonávanie poprojektovej analýzy, ktorá pozostáva najmä zo:

- systematického sledovania a merania vplyvov navrhovanej činnosti,
- kontroly plnenia a vyhodnocovania účinnosti požiadaviek uvedených v odseku 1 a v povolení činnosti,
- zabezpečenia odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení so skutočným stavom.

Rozsah a lehotu sledovania a vyhodnocovania vplyvov určí povoľujúci orgán, v súlade s týmto záverečným stanoviskom vydaným podľa § 37 zákona o posudzovaní vplyvov.

Na základe operatívneho vyhodnocovania výsledkov monitorovania je podľa § 39 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov ten, kto realizuje navrhovanú činnosť povinný v prípade, ak sa zistí, že skutočné vplyvy navrhovanej činnosti posudzovanej podľa zákona o posudzovaní vplyvov sú nepriaznivejšie, než uvádza správa o hodnotení, zabezpečiť opatrenia na zosúladienie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v správe o hodnotení, v súlade s požiadavkami uvedenými v záverečnom stanovisku a v povolení navrhovanej činnosti.

5. Rozhodnutie o akceptovaní alebo neakceptovaní predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených podľa § 35 zákona o posudzovaní vplyvov vrátane odôvodnených písomných pripomienok, ktoré boli doručené verejnosťou

K správe o hodnotení boli doručené celkovo 4 stanoviská. A to stanoviská od Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, Mestskej časti Bratislava – Ružinov a stanovisko Združenia domových samospráv.

Relevantné pripomienky, podmienky a požiadavky zo stanovísk doručených k správe o hodnotení sú akceptované a vyhodnotené v kapitole VII.2. tohto záverečného stanoviska, opodstatnené podmienky a požiadavky sú zapracované aj do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska.

Pripomienky k navrhovanej činnosti, ktoré boli doručené ešte k zámeru, boli MŽP SR vyhodnotené v rámci určovania rozsahu hodnotenia a následne boli aj navrhovateľom vyhodnotené v správe o hodnotení (príloha č. 11 správy o hodnotení).

VII. ODÔVODNENIE ZÁVEREČNÉHO STANOVISKA

1. Odôvodnenie rozhodnutia vo veci

Záverečné stanovisko pre navrhovanú činnosť bolo vypracované podľa § 37 zákona o posudzovaní vplyvov na základe správy o hodnotení, stanovísk doručených k správe o hodnotení, záznamu z verejného prerokovania navrhovanej činnosti, doplňujúcich informácií navrhovateľa a odborného posudku vypracovaného podľa § 36 zákona o posudzovaní vplyvov. O podkladoch rozhodnutia a o možnosti sa k podkladom rozhodnutia pred jeho vydaním vyjadriť a navrhnúť jeho doplnenie boli informovaní účastníci konania listom č. 4336/2021-1.7/fr, 59636/2021 zo dňa 19. 11. 2021.

Pri hodnotení podkladov a vypracúvaní záverečného stanoviska MŽP SR postupovalo podľa ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov. MŽP SR dôsledne analyzovalo každú pripomienku a stanoviská od zainteresovaných subjektov. Celkovo boli k správe o hodnotení doručené 4 písomné stanoviská.

Pri posudzovaní navrhovanej činnosti boli zvážené a zhodnotené všetky predpokladané vplyvy na obyvateľstvo a jeho zdravie, na socioekonomické podmienky a na prírodné prostredie v lokalite realizácie navrhovanej činnosti.

V priebehu procesu posudzovania, vychádzajúc zo súčasného stavu poznania sa nezistili také skutočnosti, ktoré by po realizácii opatrení navrhovaných v správe o hodnotení a v tomto záverečnom stanovisku závažným spôsobom ohrozovali niektorú zo zložiek životného prostredia, alebo zdravie obyvateľov dotknutej obce.

Z výsledkov posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vyplýva, že realizačný variant č. 1 po zohľadnení podmienok a opatrení uvedených v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska, je prijateľný z hľadiska celkových (negatívnych i pozitívnych) vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva.

Na základe uvedeného, MŽP SR súhlasí s realizáciou navrhovanej činnosti vo variante č. 1 uvedenom v správe o hodnotení pri splnení podmienok uvedených v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska.

V rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona o posudzovaní vplyvov boli zhodnotené tie vplyvy na životné prostredie, ktoré bolo možné v tomto štádiu poznania predpokladať.

2. Odôvodnenie akceptovania alebo neakceptovania predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených podľa § 35 zákona

Celkovo boli k správe o hodnotení na MŽP SR doručené 4 písomné stanoviská od zainteresovaných orgánov štátnej správy a samosprávy a verejnosti.

Zo stanovísk k správe o hodnotení, ktoré boli doručené na MŽP SR, vyplynulo niekoľko konkrétnych pripomienok a požiadaviek.

K pripomienkam a požiadavkám zo stanovísk zaslaných k správe o hodnotení MŽP SR uvádza na základe súčasného stavu poznania, vychádzajúc aj z odborného posudku podľa § 36 zákona o posudzovaní vplyvov nasledovné:

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, odbor stratégie dopravy, list č. 08184/2021/OSD/98187 zo dňa 23. 08. 2021 - vo svojom stanovisku k predloženej správe o hodnotení uvádza, že z hľadiska dopravy správa o hodnotení vychádza zo zámeru navrhovanej činnosti (pričom je doplnená, napr. dopravno-kapacitné posúdenie), ku ktorému zaslali stanovisko listom č. 14430/2020/IDP/82073 zo dňa 21. 10. 2020. Uvedené stanovisko žiada aj naďalej rešpektovať a jednotlivé požiadavky a pripomienky zohľadniť.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky, odboru stratégie dopravy na vedomie.

Združenie domových samospráv, elektronické podanie zo dňa 27. 06. 2021 – vo svojom stanovisku uvádza nasledovné:

- oceňuje výber variantnosti spočívajúci v rozdielnom spôsobe zabezpečenia tepla,
- oceňuje odstránenie environmentálnej záťaže - gudronu a ostatného znečistenia podložia a zemín v dotknutej lokalite,
- žiada, aby architektonické spracovanie odkazovalo na priemyselnú históriu územia a Gumárske závody Gumon. Možno priestory objektov občianskej vybavenosti by mohli obsahovať informatívno - historické informačné panely o histórii a vývoji územia,
- navrhuje, aby bola hmota celkovej navrhovanej činnosti viac rozvoľnená, nemala spoločný zastavaný parter, ale mala len solitérne výškové budovy,
- návrh zelene (obr. č. 7) považuje za dostatočný, avšak potrebné je doplniť zelené strechy na všetkých budovách, avšak na druhej strane za veľké pozitívum považuje umiestnenie zelených terás,
- požaduje doplnenie ekologických a environmentálnych opatrení (ako sú zelené strechy, fasády, dažďové záhrady, parčíky a podobne),
- navrhuje, aby tabuľka - príloha č. 11 správy o hodnotení bola súčasťou záverečného stanoviska ako jeho príloha.

Vyjadrenie MŽP SR: Predmetnými návrhmi sa navrhovateľ zaoberal a budú premietnuté v rámci architektonických riešení predovšetkým v materiálovom riešení. V území budú osadené informačné panely s odkazmi na históriu územia. Urbanizmus a hmota navrhovaných súborov stavieb reaguje na jestvujúci urbanizmus Košickej ulice, vytvára ucelené urbanistické bloky s líniovým parterom. Zároveň vytvára prepojenia v úrovni parteru smerom do vnútrobloku v pravidelných vzdialenostiach 35 m. V rámci riešení v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie budú podrobnejšie všetky riešenia týkajúce sa návrhu zelene vrátane umiestnenia extenzívnej zelene na strechách v rozsahu, ktorý umožní aj umiestnenie technologických zariadení. Riešenie sadových úprav je taktiež opísané v správe o hodnotení na str. 298 – 305 a graficky vyjadrené v dvoch prílohách označených ako „Bilancie zelene“. V riešení sadovníckych úprav budú využité adaptačné opatrenia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Parkovacie miesta sú riešené výhradne pod zemou a povrch je riešený ako sadové úpravy. V priebehu realizácie navrhovanej činnosti a počas jej prevádzky musia byť taktiež dodržiavané pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Vzhľadom na to je nutné dodržiavať hygienické a bezpečnostné právne predpisy a technické normy. Opatrenia sa tiež opierajú o podmienku dodržiavania legislatívnych noriem na ochranu životného prostredia, na ochranu prírody a krajiny. Tieto opatrenia však

vyplývajú z platnej legislatívy. Návrh opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti sa opiera o skutočnosť, že v príprave aj realizácii stavby musí navrhovateľ a zhotoviteľ stavby a nakoniec aj prevádzkovateľ dodržiavať legislatívne podmienky, technické a technologické normy. Štruktúra záverečného stanoviska je uvedená v prílohe č. 12 k zákonu o posudzovaní vplyvov. V zmysle uvedeného tak záverečné stanovisko prílohu v rámci vyhodnotenia stanovísk doručených k zámeru navrhovanej činnosti neobsahuje. Stanoviská doručené k zámeru navrhovanej činnosti sú vyhodnotené v rámci správy o hodnotení a sú jej prílohou (príloha č. 11 správy o hodnotení).

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, list č. MAGS SUR 55557/2021, MAGS 383593/2021 k EIA č.25 zo dňa 20.07.2021 - vo svojom stanovisku k správe o hodnotení uvádza nasledovné:

Z hľadiska územného plánovania:

- v dokumentácii absentuje - jednoznačné a korektné údaje o súlade navrhovanej činnosti s územnoplánovacou dokumentáciou,
- komplexná dokumentácia stavby obsahujúca všetky údaje potrebné pre posúdenie navrhovanej činnosti vo vzťahu k územnému plánu,
- uvádza, že hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava aktuálne eviduje žiadosti o záväznú stanoviská k investičnej činnosti na stavby „Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 2 a Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 3“. Dokumentácia predmetných stavieb je aktuálne v procese posúdenia vo vzťahu k ÚPN,
- z hľadiska územného plánovania, konkrétne z hľadiska vzťahu navrhovanej činnosti k ÚPN, konštatuje, že vyjadrenie súladu, resp. nesúladu predmetných stavieb s ÚPN Hlavné mesto SR Bratislava ako dotknutý orgán územného plánovania podľa § 140 a ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, vyjadrí vo svojich záväzných stanoviskách k investičnej činnosti.

Z hľadiska dopravného inžinierstva:

- (Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 2) - k stavbe a k jej umiestneniu neuplatňuje nové pripomienky a požiadavky. Naďalej zostáva v platnosti obsah konštatačnej a výrokovej časti stanoviska ODI vydaného k spisu MAG 430529/ 2020 dňa 11. 12. 2020. Pre úplnosť z uvedeného stanoviska cituje (s aktuálnou úpravou textu):

S umiestnením stavby je možné súhlasiť, pokiaľ pri umiestňovaní stavby budú rešpektované dopravné zámery v riešenom území. Ide predovšetkým o investičný zámer rozvoja nových električkových tratí v zóne Chalupkova, konkrétne úsek Pribinova – Košická. Súbor stavieb Klingerka 2“ môže byť umiestnený len pri súčasnom rešpektovaní územnej rezervy pre budúce umiestnenie novej električkovej trate po Košickej ulici na strane riešeného územia - zabezpečiť vecnú koordináciu so stavbou električkovej trate „Pribinova – Košická“ podľa materiálu „Nové električkové trate v Bratislave, úsek Košická“, spracovateľ REMING CONSULT, a. s., zámer, 2020. Berúc do úvahy všetky vydané dokumenty prestavby Klingerka 2 a Klingerka 3 (uvedené v konštatačnej časti stanoviska) žiada realizovať nasledovné vyvolané dopravné investície (platí bez ohľadu na poradie kolaudácie uvedených stavieb):

- obojsmerné dopravné komunikačné prepojenie Valchárskej a Košickej s pravo-pravým pripojením na Košickú v rámci stavby „Príprava infraštruktúry Košická ulica - Prístavná ulica - Plátenická ulica“,
- vyznačenie obojsmerného úseku na Súkennickej ulici od Klingerky 1 po ulicu Valchársku,
- kompletnú rekonštrukciu, resp. realizáciu úpravy celej križovatky č. 201 Prístavná - Košická – Landererova,
- nároky statickej dopravy budú zabezpečené vybudovaním 653 odstavných a parkovacích stojísk. Krátkodobé stojiska pre návštevníkov objektu v počte cca 170 stojísk budú zabezpečené formou verejnej prístupnosti (spôsob zabezpečenia verejnej prístupnosti a ich lokalizácia budú upresnené v ďalšom stupni PD). Z celkového aktuálne navrhovaného počtu 717 stojísk bude 64 stojísk určených pre potreby stavby Klingerka 3,
- komunikácie pre peších a cyklistov, vrátane ich prepojení, budú realizované v rámci stavby „Príprava infraštruktúry Košická ulica - Prístavná ulica - Plátenická ulica“, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť súboru stavieb označovaného súhrnným názvom „Klingerka 2 a 3“. Na uvedenú dopravnú stavbu bolo dňa 11. 06. 2021 vydané ZST hl. m. SR Bratislavy k investičnej činnosti pod č. MAGS POD 40088/ 21-142170.
- *(Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 3)* – k stavbe a k jej umiestneniu neuplatňuje nové pripomienky a požiadavky. Uvádza, že naďalej zostáva v platnosti obsah konštatačnej a výrokovej časti stanoviska vydaného k spisu MAGSPOD40086/2021 a MAG430714/2020 zo dňa 14. 12. 2020. Pre úplnosť z uvedeného stanoviska cituje (s aktuálnou úpravou textu):

S umiestnením stavby je možné súhlasiť, pokiaľ pri umiestňovaní stavby budú rešpektované dopravné zámery v riešenom území . Ide predovšetkým o investičný zámer rozvoja nových električkových tratí v zóne Chalupkova, konkrétne úsek Pribinova – Košická (v súčasnosti je predmetom ZaD 07 ÚPN i súčasťou posudzovania EIA). Stavba „Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 2“ môže byť umiestnená len pri súčasnom rešpektovaní územnej rezervy pre budúce umiestnenie novej električkovej trate po Košickej na strane riešeného územia - zabezpečiť vecnú koordináciu so stavbou električkovej trate „Pribinova – Košická“ podľa materiálu „Nové električkové trate v Bratislave, úsek Košická“, spracovateľ REMING CONSULT, a.s., zámer, 2020. Berúc do úvahy všetky vydané dokumenty prestavby Klingerka 2 a Klingerka 3 (uvedené v konštatačnej časti stanoviska) žiada realizovať nasledovné vyvolané dopravné investície (platí bez ohľadu na poradie kolaudácie uvedených stavieb):

- obojsmerné dopravné komunikačné prepojenie Valchárskej a Košickej ulice s pravo-pravým pripojením na Košickú ulicu v rámci stavby „Príprava infraštruktúry Košická ulica - Prístavná ulica - Plátenická ulica“,
- vyznačenie obojsmerného úseku na Súkennickej ulici od Klingerky 1 po Valchársku ulicu,
- kompletnú rekonštrukciu, resp. realizáciu úpravy celej križovatky č. 201 Prístavná - Košická – Landererova,
- nároky statickej dopravy budú zabezpečené vybudovaním 1068 odstavných a parkovacích stojísk. Krátkodobé parkovacie stojiská pre návštevníkov objektu v počte cca 300 stojísk budú zabezpečené formou verejnej prístupnosti (spôsob jej zabezpečenia a ich lokalizácia bude upresnená v ďalšom stupni projektovej dokumentácie),
- komunikácie pre peších a cyklistov, vrátane ich prepojení, budú realizované v rámci stavby „Príprava infraštruktúry Košická ulica - Prístavná ulica - Plátenická ulica“, ktorá

tvorí neoddeliteľnú súčasť súboru stavieb označovaného súhrnným názvom „Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 2 a Polyfunkčný súbor stavieb Klingerka 3“. Na uvedenú dopravnú stavbu bolo dňa 11. 06. 2021 vydané ZST hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy k navrhovanej činnosti pod č. MAGSPOD40088/21-142170.

Z hľadiska systémov technickej infraštruktúry:

- z hľadiska zásobovania vodou a odvedenia splaškových vôd do kanalizácie, zásobovania elektrickou energiou, plynom, teplom a z hľadiska produktovodov nemá pripomienky,
- s predloženým riešením odvádzania zrážkových vôd do verejnej kanalizácie nesúhlasí (s predloženým riešením nesúhlasili už v stanovisku TI/708/20 zo dňa 19. 10. 2020).

Z hľadiska vplyvov na životné prostredie, vrátane kumulatívnych vplyvov:

- žiada počas výstavby zabezpečiť ochranu zachovaného jedinca *Sophora japonica*, ako aj stromovej aleje na Plátenickej ulici podľa STN 83 7010 Ochrana prírody; Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie a podľa arboristického štandardu „Ochrana drevín pri stavebnej činnosti“,
- oplotenie od Plátenickej ulice, realizované ako plná stena odporúča využiť na umiestnenie vertikálnej zelene.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny, ÚSES:

- uvádza, že v mieste realizácie navrhovanej činnosti platí prvý stupeň územnej ochrany. Miesto realizácie navrhovanej činnosti sa neprekrýva so žiadnym chráneným územím v zmysle zákona o OPK, ani s územiami Európskej sústavy chránených území Natura 2000, s Ramsarskými lokalitami, ani so žiadnym prvkom RÚSES.

Z hľadiska ovzdušia:

- uvádza, že je potrebné rešpektovať odporúčania vyplývajúce z rozptylovej štúdie v súvislosti s umiestnením vzduchotechnických jednotiek, aby bol nasávaný vzduch z dostatočnej výšky a nie z prízemnej zóny a aby sa prípadné nasávania vzduchotechnických jednotiek neumiestňovali v blízkosti výdychov zo znečisťujúcich zdrojov v samotnej stavbe.

Z hľadiska ochrany vôd, posúdenia environmentálnych a zdravotných rizík:

- uvádza podstatné body a závery vyplývajúce z analýzy rizika,
- uvádza, že ak nebude celá bývalá priemyselná oblasť riešená komplexne, znečistenie bude naďalej transportované do oblasti v smere prúdenia podzemnej vody, a to aj do zóny nasýtenia v riešenom území a aj do vzdialenejších miest v smere prúdenia podzemnej vody. Ropné látky sa v oblasti vyskytujú v podzemnej vode vo forme emulzie v obrovských koncentráciách. Fáza sa nerozširuje len prúdením na hladine podzemnej vody, ale aj napríklad separáciou emulzie znečisťujúcich látok. Teda je takmer isté, že aj po vyčistení fázy ropných látok v zóne kolísania, hladín podzemnej vody aj napriek zahradeniu oblasti do podzemnej vody vnorenou stenou sa fáza ropných látok po sanácii pod stavbou znovu objaví. Objaví sa tentoraz už za stenou v uzavretých priestoroch, bez možnosti jej odstránenia. Ďalším príspevkom k „novej“ fáze bude jej postupné uvoľňovanie zo znečistených zemín pri kolísaní hladiny podzemnej vody. Nešetrné zásahy do zvodnenej vrstvy v oblasti môžu viesť k zvýšenej tvorbe emulzie a teda aj intenzívnejšiemu transportu kontaminácie v smere prúdenia podzemných vôd do obytných zón,

- upozorňuje na absenciu predchádzajúcich kumulatívnych posúdení vplyvov, najmä zakladania stavieb až po hladinu podzemných vôd v celej tejto širšej oblasti,
- uvádza, že ak znečistené územie po bývalej priemyselnej výrobe nebude riešené, komplexne a koordinované, nemožno očakávať zníženie vysokého zdravotného a environmentálneho rizika v oblastiach šíriaceho sa oblaku kontaminácie v podzemnej vode,
- uvádza znenia záverov analýzy rizika a vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, ale hlavne vzhľadom na absenciu systematického riešenia kontaminácie celej širšej oblasti, dnes neznáme dopady už realizovaných činností v území a dnes už známe environmentálne a zdravotné riziká vyplývajúce z prítomného rozsiahleho znečistenia, nepovažuje v dotknutom území realizáciu ďalšej stavebnej činnosti za udržateľnú a správnu. Územie si pre realizáciu ďalších stavebných zámerov vyžaduje v prvom rade systematické riešenie kontaminácie územia.

Z hľadiska pôdy a hluku:

Nemá pripomienky. Uvádza však, že významnú pozornosť je potrebné venovať odstráneniu prítomnej environmentálnej záťaže, ktorá sa na predmetnom území nachádza.

Z hľadiska odpadov:

- v spôsobe nakladania s odpadmi pre zmesový komunálny odpad - katalógové číslo 20 03 01, žiada vypustiť spôsob zneškodňovania činnosťou D1 a D10.
- vetu na str. 156 „Spôsoby zneškodňovania odpadov sa budú dokladovať“, nahradiť: „Po ukončení stavebných prác bude potrebné orgánu štátnej správy v odpadovom hospodárstve predložiť doklad o spôsobe zhodnocovania, resp. zneškodňovania odpadov, ktoré vznikli počas realizácie stavby“,
- str. 157 - poslednú vetu „Pre vytriedené zložky papier, plasty je podľa § 13 zákona č. 79/2015 Z. z. zákaz ukladať tento druh odpadu na skládku.“ nahradiť vetou: „Vytriedené zložky komunálneho odpadu, na ktoré sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov (okrem nezhodnotiteľných) sa podľa § 13 zákona č. 79 /2015 Z. z. zakazuje zneškodňovať ukladaním na skládku.“,
- str. 161 - doplniť odpady - 20 01 03 viacvrstvé kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky), 20 01 40 kovy, 20 02 01 biologicky rozložiteľný odpad,
- str. 165 - systém zberu komunálnych a separovaných odpadov bude v súlade so systémom zberu komunálnych odpadov zavedenom na území hlavného mesta (nie mestských častí) v zmysle všeobecne záväzného nariadenia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 6/2020 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy. Slová „mestskej časti t.j. do kontajnerov 1,1 m³. V polyfunkčnom súbore sa uvažuje s odvozom komunálnych odpadov 2 x týždenne“ navrhuje vypustiť. Treba uviesť počty 240 l zberných nádob na kuchynský, biologicky rozložiteľný komunálny odpad z domácností, príp. nádob na biologicky rozložiteľný odpad z údržby zelene ak sa uvažuje s pred záhradkami alebo pozemkom so zeleňou vo vlastníctve obyvateľov, príp. kompostovací zásobník.
- str. 165 – z reštauračných a stravovacích zariadení odpad zhromažďovať v oddelených priestoroch od stojísk kontajnerov určených bytovým domom.
- pri realizácii činnosti v dotknutej lokalite zaťaženej environmentálnou záťažou, pri manipulácii s pôdou zaťaženu znečistením znečisťujúcimi, prioritnými alebo nebezpečnými látkami v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov nebezpečnými odpadmi alebo pri činnostiach, pri ktorých hrozí únik prchavých

látok, postupovať v zmysle platnej legislatívy tak, aby nedošlo vykonávanou činnosťou k ohrozeniu jednotlivých zložiek životného prostredia a zdravia obyvateľstva.

Záverom vo svojom stanovisku konštatuje, najzávažnejším problémom je environmentálna záťaž, spočívajúca v znečistení horninového prostredia a podzemných vôd oblasti, ktorá je podstatne rozsiahlejšia než samotné miesto realizácie navrhovanej činnosti a tomu zodpovedá aj rozsah a komplexnosť jej riešenia. Tiež upozorňuje, že BVS, a. s., z bilančného hľadiska a hľadiska celomestskej koncepcie povolí odvádzanie odpadových vôd do verejnej kanalizácie len v rozsahu splaškových vôd, nie však zrážkových vôd, a keďže vsakovanie a retencovanie zase nie je možné z ohľadom na existujúcu environmentálnu záťaž, upozorňuje na prípadnú nerealizovateľnosť predloženého zámeru po dôslednom zvážení výsledkov analýzy v prípade, že nebude navrhnuté iné akceptovateľné systémové riešenie, realizáciu zámeru neodporúča. V záverečnom stanovisku odporúča dôsledne zohľadniť závery Analýzy rizika znečisteného územia.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR uvádza, že súlad s územným plánom má v rámci konania len informatívny charakter a nemá kompetenciu záväzne ho vykladať. Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava vydalo súhlasné záväzné stanovisko k investičnej činnosti pre Polyfunkčný súbor Klingerka 2 pod číslom MAGS OUIK 51146/21-400380 zo dňa 09. 08. 2021 a Polyfunkčný súbor Klingerka 3 pod číslom MAGS OUIK 51151/21-400381 zo dňa 09. 08. 2021.

Revidované riešenie uvažuje s umorením celého množstva dažďových vôd zachytených na pozemku kombináciou riešení, a to hlavne vsakovanie dažďových vôd zachytených zo striech a spevnených vôd pomocou infiltračných vrtov priamo v území, kombináciou riešení v časti sadovníckych úprav zadržovanie a spomalenie odtoku zrážkovej vody v území. Z pohľadu geologickej stavby územia je predmetné územie ideálne pre vsak zrážkových vôd, nakoľko sa jedná podľa zistení o fluviálne štrky s vysokým infiltračným potenciálom. V Analýze rizík nie je v žiadnej časti exaktne vyjadrené, že územie nie je vhodné pre vsakovanie zrážkových vôd. Infiltráciou zrážkových vôd sa premývajú zbytkové koncentrácie ropných látok viazané na medzi zrnové v priestore nenasýtenej zóny. Zrážkové vody prinášajú zvýšené koncentrácie kyslíka do znečisteného priestoru a štartujú prirodzené biodegradačné procesy rozkladu ropných látok. Vzhľadom na dobrú kvalitu zrážkových vôd spôsobujú aj nariedenie rozpustených koncentrácií znečistenia.

V súvislosti s odstránením stavby bude potrebný nevyhnutný výrub drevín. Bude potrebné odstrániť päť drevín – tri jedince *Prunus cerasifera* a dva *Tilia cordata* a tri kríkové skupiny *Sambucus nigra* a *Ligustrum vulgare*. Mestská časť Bratislava – Ružinov vydala rozhodnutie č. ZP/CS 16979/2020-1464/2021/MAL zo dňa 12. 05. 2021, ktorým vydala súhlas na výrub týchto drevín. Riešenie sadových úprav je taktiež opísané v správe o hodnotení na str. 298 – 305 a graficky vyjadrené v dvoch prílohách označených ako „Bilancie zelene“.

Spoločnosťou Hydrant, s. r. o., bol 10/2018 spracovaný Geologický prieskum životného prostredia a analýza rizika znečisteného územia. Záverečná správa s analýzou rizika znečisteného územia je vypracovaná na základe Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon v znení vyhlášky č.

340/2010 Z. z. a vyhlášky č. 22/2015 Z. z. a podľa Smernice Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 28. 01. 2015 č. 1/2015 – 7 na vypracovanie analýzy rizika znečisteného územia. Analýza rizika má za cieľ identifikovať existujúce alebo potenciálne riziká, ktoré skúmané územie predstavuje pre zdravie človeka a pre životné prostredie a nájsť spoločensky prijateľnú mieru zdravotného a environmentálneho rizika. Analýza rizika znečisteného územia je súčasťou správy o hodnotení (príloha č. 3 správy o hodnotení). Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky vydalo rozhodnutie o schválení záverečnej správy s analýzou rizika znečisteného územia č. 5641/2019-5.2, č. 10021/2019 zo dňa 27. 02. 2019. V rozhodnutí stanovilo cieľové hodnoty sanácie pre podzemné vody a požiadavky na sanáciu znečisteného územia. Možno konštatovať, že v súčasnosti už nie je možné zrealizovať sanáciu predmetnej environmentálnej záťaže po bývalej priemyselnej výrobe v danom území komplexne, nakoľko boli zrealizované, sú vo výstavbe alebo sú povolené stavby, ktoré riešia problematiku eliminácie kontaminácie podzemných vôd podľa hodnôt stanovených v rozhodnutí Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky individuálne. Nové stavebné aktivity menia režim prúdenia podzemných vôd v danej oblasti (stavebné konštrukcie vytvárajú nové bariéry a tiež dynamické zásahy), ale v kontexte s aktuálnymi výsledkami prieskumných prác v danej oblasti neboli zaznamenané žiadne anomálie. Podmienka v rámci monitoring územia bude jednou z kľúčových odporúčaní pre ďalšie povoloňacie konania a je taktiež premietnutá do kapitoly VI. 3. tohto záverečného stanoviska.

V rámci pripomienok týkajúcich sa odpadov bude v dokumentáciách predkladaných na následné povoloňacie konania potrebné údaje o predpokladaných odpadoch aktualizovať a k dokumentácii sa bude vyjadrovať príslušný orgán štátnej správy v oblasti odpadového hospodárstva v zmysle platnej legislatívy. Ako už bolo vyššie spomenuté k Analýze rizika znečisteného územia vydalo Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky rozhodnutie o schválení záverečnej správy s analýzou rizika znečisteného územia č. 5641/2019-5.2, č. 10021/2019 zo dňa 27. 02. 2019. V tomto rozhodnutí boli stanovené cieľové hodnoty sanácie pre podzemné vody a požiadavky na sanáciu znečisteného územia. Ku komplexnému riešeniu odstránenia environmentálnej záťaže boli spracované sanačné opatrenia v rozsahu vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 453/2000 Z. z., § 3, ods. 6 a to samostatná dokumentácia „Dokumentáciu pre územné rozhodnutie o využití územia – Sanácia environmentálnej záťaže Klingerka 2, Klingerka 3“. Pre sanačné opatrenia bol taktiež spracovaný „Projekt geologickej úlohy - Sanácia enviromentálnej záťaže Klingerka 2, Klingerka 3“(2021). Projekt vypracovaný podľa ustanovení zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon v znení neskorších predpisov.

MŽP SR berie uvedené stanovisko hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy na vedomie a relevantné požiadavky v plnej miere akceptovalo a premietlo ich do kapitoly VI. 3. tohto záverečného stanoviska.

Mestská časť Bratislava - Ružinov, list č. CS 1713/2021/2/LRI zo dňa 30. 08. 2021 - vo svojom stanovisku k správe o hodnotení uvádza nasledovné:

Z hľadiska územného plánu:

- predložený variantný zámer navrhovanej činnosti nie je v rozpore so záväznou časťou územného plánu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy,
- na dopracovanie činnosti odporúča variant č. 2,
- upozorňuje, že hladina spodných vôd siaha do hĺbky - 5 až - 6 m. Hĺbka podzemných garáží do -10,4 m. Je nutné preveriť, či nepríde ku kontaminácii podlažia.

Z hľadiska životného prostredia (ochrana prírody a krajiny):

- žiada chrániť životné prostredie a dodržiavať všetky povinnosti vyplývajúce z VZN Mestskej časti Bratislava - Ružinov č. 14/2016 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava - Ružinov a tiež zabezpečiť ochranu drevín a zelene v súlade s normou STN 83 7010
- upozorňuje, že výkopové práce sa podľa STN 83 7010 nesmú vykonávať v koreňovom priestore. Ak to vo výnimočných prípadoch nie je možné zabezpečiť, musí sa výkop vykonávať ručne a nesmie sa viesť bližšie ako 2,5 m od päty kmeňa, pri hĺbení výkopov a nesmú sa prerušiť korene hrubšie ako 3 cm,
- do náhradnej výsadby žiada zaradiť dreviny a krovitý porast odolný voči klimatickým zmenám s prihliadnutím na urbánne prostredie, environmentálne, estetické a stanovištné podmienky (napr. zvýšiť podiel zelených plôch, využitím aj vertikálnej zelene)
- žiada navrhnúť vhodné vodozádržné opatrenia v súlade so strategickým dokumentom „Stratégia adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy mestskej časti Bratislava Ružinov“.
- upozorňuje, že spoločenskú hodnotu inventarizovaných drevín a krov v dendrologickom posudku je nutné aktualizovať v zmysle novej vyhlášky Ministerstva životného prostredia č. 170/2021, ktorá nahradila vyhlášku č. 24/2003
- pri realizácii výsadby drevín nad podzemnými konštrukciami garáže je potrebné zabezpečiť, aby dreviny boli vysadené do substrátu s hĺbkou min. 2 m, nakoľko takéto dreviny budú mať obmedzené podmienky pre svoj ďalší rast.
- dreviny rastúce na pozemku s parc. č. 21797 v k.ú. Nivy sú vo vlastníctve Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy. V prípade výrubu týchto drevín je nutné požiadať príslušný správny orgán (mestskú časť Bratislava – Ružinov) o vydanie súhlasu na výrub a k žiadosti priložiť aj súhlas vlastníka pozemku.
- žiada zapracovať opatrenia „Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“ schválený uznesením vlády SR č. 148/2014 v ďalšom stupni projektovej dokumentácie pre územné konanie. Dažďové vody riešiť do vsakovacích objektov, nie do verejnej kanalizácie.

Z hľadiska životného prostredia (vodné pomery):

- konštatuje, že najväčším problémom z hľadiska životného prostredia je, že predmetné územie je súčasťou závažne znečistenej oblasti bývalej medzivojnovnej a povojnovnej priemyselnej zóny. Nachádza sa tam rozsiahly oblak so znečistenými zeminami, fázou znečisťujúcich látok na hladine podzemných vôd a znečistená podzemná voda.
- uvádza, že predmetný investičný zámer navrhovanej činnosti rieši statickú dopravu až do - 3 podzemného podlažia, čiže hĺbka podzemných garáží bude do - 10,4 m. Je nutné preveriť, či nepríde ku kontaminácii podlažia z dôvodu, že hladina spodných vôd siaha do hĺbky - 5 až - 7 m. V rámci plánovaných stavebných prác pri výkopoch stavebnej jamy budú práce pri zakladaní dosky siahať pod úroveň hladiny podzemnej vody, čo môže predpokladať prienik znečistenej podzemnej vody. Po vykonaní výkopových prác bude realizovaný posačný monitoring zložiek životného prostredia, aby sa preukázalo, že ohniská znečistenia z

horninového prostredia a znečistených podzemných vôd boli eliminované, resp. odstránené v celom rozsahu dotknutom území plánovanou výstavbou. Vzhľadom na to, že tieto sanačné práce pri odstraňovaní znečistenia časti environmentálnej záťaže v úseku ohraničenom výstavbou budú prebiehať súčasne s výkopovými prácami, pri zakladaní základnej dosky je predpoklad, že nebude možné jasne preukázať rozsah znečistenia ako aj jeho okamžité odstránenie kontaminovanej zeminy v horninovom prostredí ako aj znečistenú podzemnú vodu.

- uvádza, že z rizikovej analýzy nie je jasne preukázané splnenie podmienok zo záverečnej správy Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, nakoľko ako je uvedené v správe o hodnotení, ide o rozsiahlu výstavbu v ohnisku environmentálnej záťaže pod úroveň hladiny podzemnej vody - 10,4 m a to najmä v bode - zabrániť migrácii znečistenej podzemnej vody vo vrchnej časti kolektora s voľnou fázou ropných látok do priestoru stavebnej parcely a zo stavebnej parcely bariérovým prvkom - podzemnou tesniacou stenou tak, aby hydrogeologické pomery územia neboli výstavbou bezdôvodne ovplyvnené, zabezpečiť, aby čerpaním a filtráciou podzemnej vody nedošlo v oblasti k takým zmenám prúdenia podzemnej vody, v dôsledku ktorých by dochádzalo k ďalšiemu rozširovaniu znečistenia, resp. kontaminačného mraku. Správa o hodnotení uvádza na str. 282, kde na zamedzenie prieniku znečistených podzemných vôd bude osadená podzemná tesniaca a pažiaca stena, ktorá bude dočasná a bude slúžiť ako ochrana pred priepustnosťou voľnej fázy ropných látok, čo však nie je zábezpeka, že nedôjde k prieniku znečistenej podzemnej vody v prípade zvýšenia hladiny Dunaja.
- pri zabezpečení čerpania znečistenej podzemnej vody v rámci výkopových prác nie je jednoznačne preukázaný spôsob vypúšťania vyčistených podzemných vôd,
- z uvedeného dôvodu požaduje aby v mieste hĺbenia jám pre výkop základovej dosky v ďalšom stupni projektovej dokumentácie bol stanovený presný objem predpokladaného množstva znečistenej zeminy,
- zabezpečiť v rámci odvozu a skladovania stavebný dvor na tento druh nebezpečného odpadu s určením miesta na zneškodnenie, v zmysle zákona o odpadoch,
- pri výkopových prácach odstrániť kontaminovanú zeminu v celom rozsahu objemu výkopu,
- po ukončení výkopových prác zabezpečiť posačný monitoring zložiek životného prostredia s preukázaním eliminácie znečistenia ohniská z horninového prostredia a znečistených podzemných vôd v dotknutom území plánovanou výstavbou.

Záverom konštatuje, že na základe posúdenia správy o hodnotení žiada, aby posudzovaný investičný zámer navrhovanej činnosti, čo do rozsahu zabezpečenia podmienok sanácie v časti plánovanej výstavby zapracoval splnenie podmienok zo záverečnej správy Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky v kapitole C.III.5.1 Vplyvy na vodné pomery v ďalšom stupni projektovej dokumentácie. Ďalej požaduje zapracovať pripomienky uvedené v stanovisku do záverečného hodnotenia správy o hodnotení.

Vyjadrenie MŽP SR: *Ku komplexnému riešeniu odstránenia environmentálnej záťaže boli spracované sanačné opatrenia v rozsahu vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 453/2000 Z. z., § 3, ods. 6 a to samostatná dokumentácia „Dokumentáciu pre územné rozhodnutie o využití územia – Sanácia environmentálnej záťaže Klingerka 2, Klingerka 3“. Súčasťou tejto dokumentácie je aj riešenie hydroizolačnej bariéry, tesniacej steny po obvode budúcej spodnej stavby podzemných garáží. V správe o hodnotení sú uvedené základné princípy sadových úprav. Tieto budú do konkrétnych návrhov rozpracované v rámci dokumentácií*

predkladaných na následné povoloňacie konania. Pri realizácii sadových úprav sa v projekte uvažuje s výsadbou na plochách: rastlý terén, substrát v mocnosti 2 m nad suterénom, substrát v mocnosti 1 m nad suterénom, substrát v mocnosti 0,5 m nad suterénom. Podľa umiestnenia budú aj volené vhodné sadovnícke prvky. Revidované riešenie časti VHO uvažuje s umorením celého množstva dažďových vôd zachytených na pozemku kombináciou riešení, a to hlavne vsakovanie dažďových vôd zachytených zo striech a spevnených vôd pomocou infiltračných vrtov priamo v území, kombináciou riešení v časti sadovníckych úprav zadržovanie a spomalenie odtoku zrážkovej vody v území. Spoločnosťou Hydrant, s. r. o., bol 10/2018 spracovaný Geologický prieskum životného prostredia a analýza rizika znečisteného územia. Záverečná správa s analýzou rizika znečisteného územia je vypracovaná na základe Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon v znení vyhlášky č. 340/2010 Z. z. a vyhlášky č. 22/2015 Z. z. a podľa Smernice Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 28. 01. 2015 č. 1/2015 – 7 na vypracovanie analýzy rizika znečisteného územia. Analýza rizika má za cieľ identifikovať existujúce alebo potenciálne riziká, ktoré skúmané územie predstavuje pre zdravie človeka a pre životné prostredie a nájsť spoločensky prijateľnú mieru zdravotného a environmentálneho rizika. Analýza rizika znečisteného územia je súčasťou správy o hodnotení (príloha č. 3 správy o hodnotení). Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky vydalo rozhodnutie o schválení záverečnej správy s analýzou rizika znečisteného územia č. 5641/2019-5.2, č. 10021/2019 zo dňa 27. 02. 2019. V rozhodnutí stanovilo cieľové hodnoty sanácie pre podzemné vody a požiadavky na sanáciu znečisteného územia. Na lokalite bude realizovaná sanacia znečistených zemín ako aj sanácia znečistených podzemných vôd. Taktiež bude realizovaný monitoring podzemných vôd. Celý proces sanácie bude kontrolovaný a dozorovaný nezávislým odborným geologickým dohľadom. Sanačné práce budú realizované v zmysle spracovanej projektovej dokumentácie. Súčasťou projektovej dokumentácie je aj podzemná tesniaca a pažiaca stena, ktorej návrh vychádza z „Hydrogeologickej štúdie Hydrogeologický model – určenie hladín podzemnej vody v širšej oblasti stavby“ spracovanej RNDr. Robertom Husárom, 02/2021. V štúdiu bolo zároveň vyhodnotenie vplyvu pre prúdenie podzemnej vody, ktoré bolo modelovým riešením a hydrogeologickými výpočtami potvrdené. Presný bilančný objem znečistenia bude stanovený až v priebehu samotnej realizácie výkopových prác. Na stanovenie presného objemu znečistenia budú využité na stavbe priame (laboratórne) a nepriame (senzorické a terénne merania). Predmetné postupy boli taktiež aplikované na okolitých stavbách v rovnakých geologických podmienkach s identickým typom znečistenia. MŽP SR berie uvedené stanovisko mestskej časti Bratislava - Ružinov na vedomie a relevantné požiadavky v plnej miere akceptovalo a premietlo ich do kapitoly VI. 3. tohto záverečného stanoviska.

POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Mgr. Filip Rudzan

2. Potvrdenie správnosti údajov

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Mgr. Juraj Smatana
štátny tajomník I

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Bratislava, 15. 12. 2021

VIII. INFORMÁCIA PRE POVOĽUJÚCI ORGÁN O DOTKNUTEJ VEREJNOSTI

Dotknutá verejnosť je podľa § 3 písm. s) zákona o posudzovaní vplyvov verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo má záujem na takomto konaní; platí, že mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia a spĺňajúca požiadavky ustanovené v zákone má záujem na takom konaní.

Dotknutá verejnosť má podľa § 24 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov postavenie účastníka v konaniach uvedených v tretej časti zákona a následne postavenie účastníka v povoľovacom konaní k navrhovanej činnosti, ak uplatní postup podľa § 24 ods. 3 alebo ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov, t. j. prejaví záujem na navrhovanej činnosti a na konaní o jej povolení podaním odôvodneného písomného stanoviska k zámeru podľa § 23 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov, odôvodnených pripomienok k rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti podľa § 30 ods. 8 zákona o posudzovaní vplyvov odôvodneného písomného stanoviska k správe o hodnotení činnosti podľa § 35 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov, alebo podaním odvolania proti záverečnému stanovisku podľa § 24 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov, ak jej účasť v konaní už nevyplýva z § 14 správneho poriadku.

V procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti bola identifikovaná dotknutá verejnosť:

- Združenie domových samospráv, Námestie SNP 13, P. O. BOX 218, 850 00 Bratislava,
- Cyklokoalícia, Partizánska 2, 811 03 Bratislava
- Law & Trust - advokátska kancelária, spol. s. r. o., Mlynské Nivy 16, 821 09 Bratislava
- Law & Trust - advokátska kancelária, spol. s. r. o., Mlynské Nivy 16, 821 09 Bratislava
- Law & Trust - advokátska kancelária, spol. s. r. o., Mlynské Nivy 16, 821 09 Bratislava
- Law & Trust - advokátska kancelária, spol. s. r. o., Mlynské Nivy 16, 821 09 Bratislava
- Ing. Michal Mozolík, Plátenícka 1374/24, 821 09 Bratislava

IX. POUČENIE O ODVOLANÍ

1. Údaj, či je záverečné stanovisko konečným rozhodnutím alebo či sa proti nemu možno odvolať

Záverečné stanovisko je podľa § 37 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov rozhodnutie, ktoré je záväzné pre ďalšie povoľovacie konanie. Právoplatnosťou záverečného stanoviska vzniká oprávnenie navrhovateľa navrhovanej činnosti, podať návrh na začatie povoľovacieho konania k navrhovanej činnosti alebo jej zmene vo variante odsúhlasenom príslušným orgánom v záverečnom stanovisku.

Proti tomuto záverečnému stanovisku možno podať rozklad podľa § 61 ods. 1 správneho poriadku.

Verejnosť má podľa § 24 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov právo podať rozklad proti záverečnému stanovisku aj vtedy, ak nebola účastníkom konania o vydaní záverečného stanoviska.

2. V akej lehote, na ktorý orgán a kde možno podať odvolanie

Rozklad možno podať na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava, v lehote do 15 dní odo dňa oznámenia záverečného stanoviska účastníkovi konania. V prípade verejnosti podľa § 24 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov sa za deň doručenia záverečného stanoviska považuje pätnásty deň zverejnenia záverečného stanoviska príslušným orgánom podľa § 37 ods. 6 zákona o posudzovaní vplyvov.

3. Údaj, či záverečné stanovisko možno preskúmať súdom

Toto záverečné stanovisko je preskúmateľné súdom po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú.

Rozdeľovník

Doručuje sa: *(elektronicky)*

1. Kalos, s. r. o., Dvořákovo nábrežie 10, 811 02 Bratislava
2. Magistrát hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, Sekcia územného plánovania, Referát environmentalistiky, Primaciálne námestie 1, P. O. BOX 192, 814 99 Bratislava 1
3. Mestská časť Bratislava – Staré Mesto, Vajanského nábrežie 3, 811 02 Bratislava
4. Mestská časť Bratislava – Ružinov, Mierová 21, 827 05 Bratislava
5. Úrad Bratislavského samosprávneho kraja, Sabinovská 16, P. O. BOX 106, 820 05 Bratislava
6. Okresný úrad Bratislava, odbor krízového riadenia, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
7. Okresný úrad Bratislava, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
8. Okresný úrad Bratislava, odbor starostlivosti o životné prostredie, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
9. Hasičský a záchranný útvar hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, Radlinského 6, 811 07 Bratislava
10. Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava, Ružinovská 8, P. O. BOX 26, 820 09 Bratislava
11. Dopravný úrad, divízia civilného letectva, Letisko M. R. Štefánika, 823 05 Bratislava
12. Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, Špitálska 14, 81 228 Bratislava
13. Krajský pamiatkový úrad Bratislava, Leškova 17, 811 04 Bratislava
14. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, odbor správy majetku štátu, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava
15. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Mlynské nivy 44, 821 09 Bratislava
16. Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Námestie slobody č. 6, P. O. BOX 100, 810 05 Bratislava
17. Združenie domových samospráv, Námestie SNP 13, P. O. BOX 218, 850 00 Bratislava
18. Cyklokoalícia, Partizánska 2, 811 03 Bratislava
19. Law & Trust - advokátska kancelária, spol. s. r. o., Mlynské Nivy 16, 821 09 Bratislava
20. Law & Trust - advokátska kancelária, spol. s. r. o., Mlynské Nivy 16, 821 09 Bratislava
21. Law & Trust - advokátska kancelária, spol. s. r. o., Mlynské Nivy 16, 821 09 Bratislava
22. Law & Trust - advokátska kancelária, spol. s. r. o., Mlynské Nivy 16, 821 09 Bratislava

(poštou)

23. Ing. Michal Mozolík, Plátenicka 1374/24, 821 09 Bratislava